

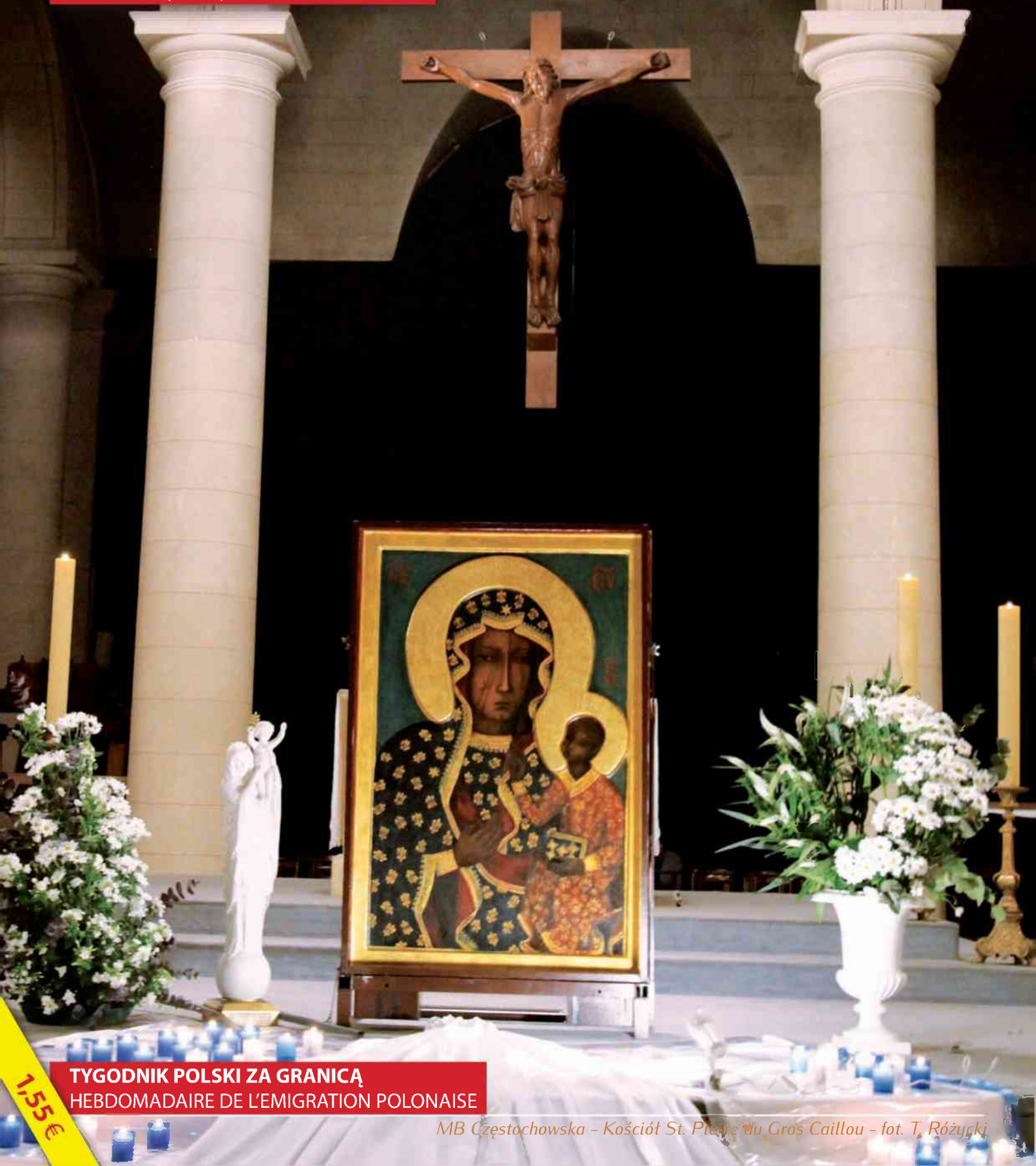
GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr.28/2018(2733)RokLX26.8-2.9.2018

26 sierpnia - Matki Bożej Częstochowskiej

Matko o zranionym obliczu, składamy w Twe ręce - losy Kościoła i Ojczyzny

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55€

MB Częstochowska - Kościół St. Płacydu Gros Caillou - fot. T. Różycki

Przeście Franciszka do młodych z okazji 450. rocznicy śmierci Świętego Stanisława Kostki

Niech św. Stanisław Kostka uczy Was wolności

fot. T. Różycki

Mi, jcie odwagę! Świat potrzebi je Wasz: j wolności ducha, waszego i fnego patrzenia w przyszłość, Waszego pragnienia prawdy, dobra i piękna – zaapelował Ojciec Święty Franciszek do młodych Polaków. List został przesłany na ręce Łpa plockiego Piotra Libery z okazji przypadającej w uroczystość Wniebowzięcia NMP 450. rocznicy śmierci św. Stanisława Kostki, którego rok obecnie obchodzimy.

Drodzy młodzi Przyjaciele, wielu z was podejmuje we wrześniu pieszą pielgrzymkę z Przasnysza do Rostkowa, z miejsca jego chrztu do miejsca narodzin. Jest to niejako pierwszy etap tego Stanisławowego „biegu na przetaj” do świętości. Zachęcam Was, abyście pamiętali, nie tylko podczas tej wędrówki, ale również na innych drogach waszej codzienności, że i wy możecie zdobyć się na taki „bieg”. I was przynagła miłość Chrystusa i umacnia Jego taska. Miejcie odwagę! Świat potrzebuje Waszej wolności ducha, waszego ufego patrzenia w przyszłość, Waszego pragnienia prawdy, dobra i piękna. Niech św. Stanisław uczy Was tej wolności, która nie jest biegiem na oślep, ale zdolnością rozeznawania celu i obierania najlepszych dróg postępowania i życia. Niech Was uczy szukać zawsze i nade wszystko przyjaźni z Jezusem, czytać i medytować Jego słowo, i przyjmować w Eucharystii Jego miłosierną i pełną mocy obecność,

abyście potrafili oprzeć się presji światowej mentalności. Niech św. Stanisław uczy Was nie bać się ryzyka i marzeń o prawdziwym szczęściu, którego źródłem i gwarantem jest Jezus Chrystus. „Jezus jest Panem ryzyka, jest Panem wychodzenia zawsze «poza». (...) Pragnie On waszych rąk, by nadal budować dzisiejszy świat. Chce go budować z wami” (por. Przemówienie, Czuwanie podczas ŚDM, Kraków, 30 lipca 2016 r.). Niech z nieba wspiera Was św. Stanisław i niech inspiruje Was jego życiowe motto: „Ad maiora natus sum” – „do wyższych rzeczy jestem zrodzony”!

Czcigodny Bracie, przez wstawienieśnictwo św. Stanisława Kostki, przyzywam Bożej opieki nad Tobą, nad wszystkimi Biskupami, Duchowieństwem i Wiernymi Kościoła w Polsce. Proszę, byście modlili się za mnie i z serca Wam błogostawię: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. □
Franciszek

W uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, przypadająca 450. rocznica śmierci św. Stanisława Kostki. W osiemnastym zaledwie roku życia, z powodu ciężkiej choroby, zakończył bieg ziemskiej wędrówki ten alumn jezuickiego nowicjatu w Rzymie, jeden z najwybitniejszych synów Towarzystwa Jezusowego, jakich wydała Wasza Ojczyzna. Zatem, wspominając jego przejście do chwaty Pana, jednocząc się w dziękczynnej modlitwie z wiernymi Diecezji Płockiej i całego Kościoła w Polsce, którzy w Rostkowie, miejscu urodzin Świętego, będą niebawem celebrować centralne uroczystości Roku jemu poświęconego.

Korzystając z tej okazji, pragnę przede wszystkim zwrócić się do ludzi młodych, którym patronuje św. Stanisław. Chcę przypomnieć zdanie, jakie wypowiedział św. Jan Paweł II w kościele św. Andrzeja na Kwirynale, podczas nawiedzenia relikwii św. Stanisława: „Jego krótka droga z Rostkowa na Mazowszu przez Wiedeń do Rzymu była jak gdyby wielkim biegiem na przetaj, do tego celu życia każdego chrześcijanina, jakim jest świętość” (13 listopada 1988 r.).

SDM Kraków - fot. T. Różycki

Telegram o... ignorantach

Za chwilę wrzesień, i ta jesień, i nowy rok szkolny. Nasi milusińscy i grono be ferskie powrócą do nauki rozmaitych szczebli i dysyplin. Może warto zatem – ku przestrodze – porozmawiać o ignorantach wszelkiej maści oraz z gubrych skutkach, tak użytecznego skądinąd narzędzia jak... Internet. Otóż nieograniczony dostęp do tej wszechpotężnej bazy wszelkich danych, ploteczek i poglądów – nie koniecznie prawomysłnych i cenzuralnych – powodował, że teraz to już każdy jest głęboko przekonany o swojej słuszności, pełnej orientacji w każdej z osobna i wszystkich razem wziętych dziedzinach wiedzy i życia, historii i literatury pięknej. Wystarczy, że użystuka taki w „gocłach” na smarfonie słowo–klucz i już zjadł wszystkie rozumy i rzeczywistość nie ma dla niego już nic więcej do powiedzenia. Feri je więc wyroki ex cathedra, ocenia jednym tchem ludzi, Pana Boga i całe cywilizacje, a rezultaty są oplakane. Co gorsze nie zda je sobie sprawy z swej ego dyletanctwa, co bywa nawet zabawne, tyle że trwanie w błędzie niesie szkody, nie tylko wizerunkowe. Ostatnio stało się nawet bardzo modne takie wyrażanie się ekspertów samozwańczych, z awansu czy nadania politycznego lub celebrytów i innych szansonistek, co tworzy całą nową kategorię fake-wiedzy, co zaczyna żyć w intrumecie własnym życiem zaklamującym nie tylko «wirtualną», ale i... «realną». Zachowujmy zatem zdrowy dystans do darowanej nam do wierzenia w internecie wiedzy... anonimowej. A sami bądźmy bardziej wstrzemięźliwi w... przemądrzaniu się. Lepiej zmilczeć, niż pleść półinteligentnie ćwierć prawdy.

P.O.

- ZA ZSRR NAM SIĘ UPIEKŁO, ALE OBRANIAM SIĘ, ŻE ZE ZWIĄZKIEM SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK EUROPEJSKICH MOŻE BYĆ GORZEJ...

rjys. Leszek Biernacki

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Pracować nad właściwą edukacją uczniów – str. 5
- Koło historii – str. 8
- Redécouverte de Varsovie – str. 11
- ii Kongres Młodzieży Polonijnej – str. 12
- Naród znający swoją godność – str. 15

Geopolityka a praworządność w Polsce

Marian Miszalski

Kilka refleksji

1 Kanclerz Otto Bismarck, o tyleż wybitny polityk, co wróg Polaków i polskości, miał polityczne credo: rządzić Europą Niemcy mogą tylko wspólnie z Rosją. Trzeba przyznać, że ta polityka sprawdzała mu się... Adolf Hitler był innego zdania. Dzisiaj ta geopolityka – która dla Polski, położonej pomiędzy rosyjskim militarnym mocarstwem światowym, a potężnymi gospodarczo Niemcami, ma ciągle ogromne znaczenie – wyraża się nawrotem do bismarckowskiego rozumienia polityki europejskiej: strategiczne partnerstwo między Berlinem a Moskwą to nie tylko współpraca gospodarcza (Nordstream 2), o niebezpiecznym wymiarze politycznym, ale wspólne dążenie Moskwy i Berlina do wypierania z Europy obecności amerykańskiej, więc czynnika powściągniętego bismarckowskie, niemiecko-rosyjskie „urządzenie” Europy. Niemcy wykorzystują w swej polityce Unię Europejską, której stały się swoistym hegemonem, dla kontynuowania starej niemieckiej koncepcji Mitteleuropy: Europy Środkowej jako uzupełniającego zaplecza dla niemieckiego przemysłu i rezerwuaru siły roboczej. A jakie jest dzisiaj rosyjskie spojrzenie na Polskę?

ciąg dalszy na str. 6

fol. ks. dr. A. Pietrzyk

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej!

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

_____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata!

Telefon: _____

Czeki prosimy wystawiać na „Głos Katolicki – Voix Catholique”
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris

Konto we Francji: CCP 12.777 081J Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11

KUPON PRENUMERATY

KUPON PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

Uroczystość NMP Częstochowskiej

PIERWSZE CZYTANIE

Iz 2,2-5

Czytanie z Księgi proroka Izajasza

Stanie się na końcu czasów, że góra świętyni Pana stanie mocno na wierzchu gór i wystrzeli ponad pagórki. Wszystkie narody do niej popłyną, mnogie ludy pójdą i rzekną: „Chodźcie, wstąpmy na Górę Pana do świętyni Boga Jakuba. Niech nas nauczy dróg swoich, byśmy kroczyli Jego ścieżkami. Bo Prawo wyjdzie z Syjonu i słowo Pana z Jeruzalem”. On będzie rozjemcą pomiędzy ludami i wyda wyroki dla licznych narodów. Wtedy swe miecze przekują na lemiesz, a swoje włócznie na sierpy. Naród przeciw narodowi nie podniesie miecza, nie będą się więcej zaprawiać do wojny. Chodźcie, domu Jakuba, postępujmy w światłości Pana.

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Tyś wielką chlubą naszego narodu.

DRUGIE CZYTANIE

Ga 4,4-7

Czytanie z Listu św. Pawła Ap do Galatów

Bracia: Gdy nadeszła pełnia czasu, zesłał Bóg swojego Syna, zrodzonego z niewiasty, zrodzonego pod Prawem, aby wyku-

pił tych, którzy podlegali Prawu, abyśmy mogli otrzymać przybrane synostwo. Na dowód tego, że jesteście synami, Bóg wystąpił do serc naszych Ducha Syna swego, który wota: „Abba, Ojcze”. A zatem nie jesteś już niewolnikiem, lecz synem. Jeżeli zaś synem, to i dziedzicem z woli Bożej.

EWANGELIA

J 2,1-11

Słowa Ewangelii wg św. Jana

W Kanie Galilejskiej odbywało się wesele i była tam Matka Jezusa. Zaproszono na to wesele także Jezusa i Jego uczniów. A kiedy zabrakło wina, Matka Jezusa mówi do Niego: „Nie mają już wina”. Jezus Jej odpowiedział: „Czyż to moja lub Twoja sprawa, Niewiasto? Jeszcze nie nadeszła godzina moja”. Wtedy Matka Jego powiedziała do sług: „Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie”. Stało zaś tam sześć stągwi kamiennych przeznaczonych do żydowskich oczyszczeń, z których każda mogła pomieścić dwie lub trzy miary. Rzekł do nich Jezus: „Napełnijcie stągwie wodą”. I napełnili je aż po brzegi. Potem do nich powiedział: „Zaczerpnijcie teraz i zanieście staroście weselnemu”.

fot. T. Różycki - MB Częstochowska w Notre Dame Paryż

Ci zaś zanieśli. A gdy starosta weselny skosztował wody, która stała się winem, i nie wiedział, skąd ono pochodzi, ale słudzy, którzy czerpali wodę, wiedzieli, przywołał pana młodego i powiedział do niego: „Każdy człowiek stawia najpierw dobre wino, a gdy się napiją, wówczas gorsze. Ty zachowałeś dobre wino aż do tej pory”. Taki to początek znaków uczynił Jezus w Kanie Galilejskiej. Objawił swoją chwałę i uwierzyli w Niego Jego uczniowie. □

LITURGIA SŁOWA

XXII Niedziela zwykła Rok B

PIERWSZE CZYTANIE

Pwt 4, 1-2. 6-8

Czytanie z Księgi Powtórzonego Prawa

Mojżesz powiedział do ludu: «A teraz, Izraelu, słuchaj praw i nakazów, które uczę was wypełniać, abyście żyli i doszli do posiadania ziemi, którą wam daję Pan, Bóg waszych ojców. Nic nie dodacie do tego, co ja wam nakazuję, i nic z tego nie odejmiecie, zachowując nakazy Pana, Boga waszego, które na was nakładam. Strzeżcie ich i wypełniajcie je, bo one są waszą mądrością i umiejętnością w oczach narodów, które ustyszawszy o tych prawach, powiedzą: „Z pewnością ten wielki naród to lud mądry i rozumny”. Bo któryż wielki naród ma bogów tak bliskich, jak Pan, Bóg nasz, ilekroć Go wzywamy? Któryż wielki naród ma prawa i nakazy tak sprawiedliwe, jak całe to Prawo, które ja wam dziś daję?»

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Prawy zamieszka w domu Twoim, Panie.

DRUGIE CZYTANIE

Jk 1, 17-18. 21B-22. 27

Czytanie z Listu św. Jakuba Apostoła

Bracia moi umiłowani: Każde dobro, jakie otrzymujemy, i wszelki

dar doskonały zstępują z góry, od Ojca światła, u którego nie ma przemiany ani cienia zmienności. Ze swej woli zrodził nas przez słowo prawdy, byśmy byli jakby pierwocinami Jego stworzeń. Przyjmijcie w duchu łagodności zaszczepione w was słowo, które ma moc zbawić dusze wasze. Wprowadzajcie zaś słowo w czyn, a nie bądźcie tylko słuchaczami oszukującymi samych siebie. Religijność czysta i bez skazy wobec Boga i Ojca jest taka: opiekować się sierotami i wdowami w ich utrapieniach i zachować siebie samego nie skażonym wpływami świata.

EWANGELIA

Mk 7, 1-8A. 14-15. 21-23

Słowa Ewangelii wg św. Marka

U Jezusa zebrali się faryzeusze i kilku uczonych w Piśmie, którzy przybyli z Jerozolimy. I zauważyli, że niektórzy z Jego uczniów brali posiłek nieczystymi, to znaczy nie obmytymi rękami. Faryzeusze bowiem, i w ogóle Żydzi, trzymając się tradycji starszych, nie jedzą, jeśli sobie ręk nie obmyją, rozluźniając pięść. I gdy wrócą z rynku, nie jedzą, dopóki się nie obmyją. Jest jeszcze wiele innych zwyczajów, które przejęli i których przestrzegają, jak obmywanie kubków, dzbanków, naczyń miedzianych. Zapytali Go więc faryzeusze i uczeni w Piśmie: «Dlaczego Twój uczniowie nie postępują według tradycji starszych, lecz jedzą nieczystymi rękami?» Odpowiedział im: «Słusznie prorok Izajasz powiedział o was, obtudnikach, jak jest napisane: „Ten lud czci Mnie wargami, lecz sercem swym daleko jest ode Mnie. Ale czci Mnie na próżno, ucząc zasad podanych przez ludzi”. Uchyliliście przykazanie Boże, a trzymacie się ludzkiej tradycji». Potem przywołał znowu tłum do siebie i rzekł do niego: «Słuchajcie Mnie, wszyscy, i zrozumcie! Nic nie wchodzi z zewnątrz w człowieka, co mogłoby uczynić go nieczystym; lecz to, co wychodzi z człowieka, to czyni człowieka nieczystym. Z wnętrza bowiem, z serca ludzkiego pochodzą złe myśli, nierząd, kradzieże, zabójstwa, cudzołóstwa, chciwość, przewrotność, podstęp, wyuzdanie, zazdrość, obelgi, pycha, głupota. Całe to zło z wnętrza pochodzi i czyni człowieka nieczystym». □

Muszynieckie Ogrody biblijne

Pracować nad właściwą edukacją uczniów

Z dyrektorem Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych w Nabrożu, p. Beatą Kępiec, rozmawiał ks. Tomasz Sokół.

– Jak wspomina Pani swoje pierwsze spotkanie ze szkołą?

– Szkołę pamiętam z perspektywy dziecka pięcioletniego, kiedy moja mama, nauczycielka matematyki w szkole w Nabrożu, zabierała mnie ze sobą do pracy. Siedząc grzecznie przystuchiwałam się pracy starszych uczniów. Już wtedy polubiłam szkołę, co mi zostało do dzisiaj. Miałam, zatem możliwość poznać szkołę wcześniej niż moi rówieśnicy. Zajęcia w Szkole w Nabrożu odbywały się oczywiście w nieporównanie gorszych warunkach lokalowych niż obecnie – w dwu drewnianych budynkach bez bieżącej wody (w każdej sali znajdował się tzw. kącik czystości – miednica, wiadro z przyniesioną ze studni wodą, mydło i ręcznik), klasy ogrzewane były piecami. Mimo tych trudnych warunków, nauczyciele starali się stworzyć przytulne miejsce do nauki. Ciepło i z sentymentem wspominam swoje pierwsze lata szkolne, zresztą myślę, że wielu z nas w ten sposób wspomina pierwsze lata w szkole.

– Czy był ktoś, kogo mogłaby Pani nazwać swoim mistrzem, wzorem pedagoga?

– W życiu bardzo ważne jest otwarcie się na drugiego człowieka, a nie skupianie się tylko i wyłącznie na własnych sprawach. Bardzo pięknie o tym mówił Kardynał Stefan Wyszyński, człowiek niezłomny, o wielkiej mądrości, prawym sumieniu i bogatej osobowości, który pozostawił po sobie ogromną skarbnicę idei, myśli i uczuć. Był i jest dla mnie wielkim autorytetem i cieszę się, że dziesięć lat temu szkoła w Nabrożu otrzymała jego imię. Fakt ten napawa tamtejszą wspólnotę szkolną dumą, a jednocześnie zobowiązuje do pracy nad kształtowaniem charakterów... w myśl nauk Patrona. „Dekalog” Kardynała jest dla młodzieży drogowskazem, jakimi drogami w życiu podążać. „Rozmawiaj z każdym językiem miłości” – to przecież przestanie dla wszystkich, a my, jako szkoła Pryma-

sowska mamy szczególny obowiązek zgłębiać je i wprowadzać w życie.

– Jest Pani polonistką, uczy od wielu lat. Jak to się stało, że została pani nauczycielką?

– Jak już wspomniałam, od najmłodszych lat lubiłam szkołę, kontakt z rówieśnikami. Często bawiłam się „w szkołę” i tak się stało, że obie – z siostrą – wybrałyśmy ten zawód, zgodnie z rodzinną tradycją. Po ukończeniu szkoły rozpoczęłam naukę w Studium Nauczycielskim w Szczepieszynie, następnie studiowałam polonistykę w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie.

– Od wielu lat jest Pani dyrektorką Zespołu Szkół w Nabrożu. Co było najtrudniejsze po objęciu tej funkcji?

– Początki są zawsze trudne, trzeba poznać nowe obowiązki. Praca dyrektora różni się zdecydowanie od pracy nauczyciela, ponieważ polega na zarządzaniu, administrowaniu instytucją. Trzeba pilnować spraw materialnych szkoły, a przy tym dbać o poziom kształcenia, wychowania i opieki nad uczniami. Zamiast czytać i interpretować wraz z uczniami literaturę, musiałam planować budżet szkoły i zarządzać placówką. Miłym zaskoczeniem było ciepłe przyjęcie mnie, jako dyrektorki przez uczniów, grono nauczycielskie oraz rodziców.

– Jakie cechy powinien posiadać dobry nauczyciel – wychowawca?

– Najważniejsi są uczniowie. Dobry nauczyciel musi poznać każdego swojego ucznia, umieć go słuchać, poznać jego uzdolnienia, i trudności, znać styl uczenia się. Następnie indywidualnie z nim współpracować, dostosowując warsztat pedagogiczny do możliwości ucznia. Ważne też, by odpowiednio go motywować do nauki, by uświadomić mu, że dzięki nauce może zdobyć wiedzę, poszerzyć horyzonty, by realizować swoje marzenia, cele i w rezultacie być lepszym,

i żyć lepiej. Poza kształceniem, niezwykle istotne jest wychowanie młodego człowieka, pokazanie mu, jakimi wartościami powinien się kierować.

– Czy bywa Pani... dumna z uczniów swojej szkoły?

– Cieszę się z każdego sukcesu naszych uczniów, a jest ich sporo. To sukcesy w konkursach przedmiotowych, artystycznych, w zawodach sportowych, to piękne występy uczniów podczas ważnych uroczystości. Nasi uczniowie prezentują wysoki poziom wiedzy i umiejętności na szczeblu zarówno tutejszej gminy, jak i powiatu i województwa. Dumna jestem, że nasi uczniowie – z tak małej miejscowości, skutecznie konkurują z młodzieżą z dużych miast. Dzieje się tak za sprawą świetnych nauczycieli, którzy przygotowują naszych uczniów. Są to ludzie z pasją, którzy solidnie wykonują swoje obowiązki. Duży udział mają w tym oczywiście i rodzice, którzy współpracują ze szkołą.

– W oświacie nastąpiły ostatnio „burzliwe” reformy? Powróciły ośmioklasowe szkoły podstawowe, znikają gimnazja, wraca pełnowymiarowe, czteroletnie liceum...

– Szkoła w Nabrożu od ubiegłego roku szkolnego to ośmioklasowa placówka. Tak jak w całej Polsce, gimnazja kończą swój byt.

ciąg dalszy na str. 8

BELFAST | Irlandia zamyka przedostatnie seminarium duchowne na terenie kraju. Kończy tu działalność katolickie seminarium duchowne św. Malachiasza w Belfaście, działające nieprzerwanie od 1833 r. To 8 seminarium zamknięte w Irlandii od 1993 r. Zostanie ono zamknięte po 185 latach działalności. W tym czasie kształciło księży dla diecezji Down i Connor, a także dla Kościoła lokalnego w innych częściach Irlandii. Jako powód zamknięcia podano m.in. zamknięcie wydziału filozoficznego na Queens University w Belfaście, gdzie w ramach formacji seminarialnej studiowali klerycy. Przyszli irlandzcy klerycy będą mieli do wyboru: jedyne seminarium diecezjalne na terenie kraju, w Maynooth, gdzie kształcą się obecnie 35 seminarzystów i Kolegium Irlandzkie w Rzymie, w którym przygotowuje się do kapłaństwa 13 kandydatów.

CANTERBURY | Unikatowy 700-letni egzemplarz Biblii wraca do katedry w Canterbury. W czasie reformacji, wraz z wieloma innymi zabytkami księga została usunięta z biblioteki. Biblia Lyghfielda – nazwana tak od nazwiska zakonnika, który kiedyś był jej właści-

ciem – powstała pod koniec trzynastego stulecia. 690 kosztownych welinowych stron manuskryptu zdobią bogate iluminacje, wykonane najprawdopodobniej w Paryżu. W czasie, gdy król Henryk VIII zlikwidował klasztor w Canterbury, zniknęła wraz z 30 tys. innych ksiąg z monastycznej biblioteki. Biblię udało się odkupić za 100 tys. funtów od prywatnego właściciela na specjalnej aukcji.

BUENOS AIRES | Po gorącej ogólnonarodowej debacie argentyński Senat zagłosował przeciw projektowi ustawy, legalizującemu aborcję na życzenie do 14. tygodnia ciąży. obrońcy życia zwyciężyli w głosowaniu z przewagą 38-31 głosów przy 2 głosach wstrzymujących się. W czerwcu projekt przy przewadze 6 głosów został przyjęty przez izbę niższą parlamentu. Jej stanowisko spotkało się z potężnymi protestami. Setki tysięcy ludzi wyszły w tej sprawie na ulice Buenos Aires. Lekarze na znak protestu zawieszili swe kitle na płocie wokół pałacu prezydenckiego. Manifestowali pod hasłem: „Jestem lekarzem, nie mordercą”. Modlitwy w tej intencji trwały również w narodowym sanktuarium w Lujan. □

Geopolityka a praworządność...

ciąg dalszy ze str. 3

Wyraził to przed zjednoczeniem Niemiec jeszcze sowiecki minister spraw zagranicznych, Edward Szewardnadze: Związek Radziecki nie ma nic przeciw zjednoczeniu Niemiec pod warunkiem, że między Rosją a Niemcami powstanie strefa buforowa, pozbawiona broni nuklearnej, baz wojskowych i silnego przemysłu zbrojeniowego. Innymi słowy mówiąc: pod warunkiem, że bezbronna Europa Środkowo-Wschodnia będzie przedmiotem wyłącznie rosyjsko-niemieckiego „urządzenia”. W tym ujęciu amerykańska obecność w Europie jest zbędna, podobnie jak całkiem niepotrzebne jest jakiegokolwiek „Międzymorze”, rozumiane, jako niezależny od Moskwy i Berlina, obszar państw między Bałtykiem a Morzem Czarnym.

Mamy dzisiaj w Polsce trzy siły polityczne, odpowiadające wyzwaniom dzisiejszej europejskiej geopolityki, wzbogaconej o element amerykański. Platforma Obywatelska z przyległościami („Nowoczesna”, KOD) to – wedle celnego określenia Stanisława Michalkiewicza, najwybitniejszego współczesnego komentatora politycznego – „stronnictwo pruskie”, akomodujące do niemieckiej polityki względem Europy Środkowo-Wschodniej. Mamy i „stronnictwo ruskie”, owszem, z udziałem Sojuszu Lewicy Demokratycznej, ale z jeszcze wyrazistszym udziałem PSL (to za premierostwa Pawłaka podpisano z rosyjskim „Gazpromem” skandaliczne umowy gazowe, a rosyjski rynek zbytu na płody rolne jest „przynętą”, kuszącą uwłaszczoną PSL-owską dziś, a wczoraj ZSL-owską nomenklaturę). Jest wreszcie – od 2015 roku przy władzy – „stronnictwo amerykańskie”, więc PiS i jego koalicjanci, akomodujące do polityki amerykańskiej w Europie.

Wydaje się, że ta opcja niesie dla Polski największą gwarancję względnej samodzielności w niezmiennym przynajmniej od trzech wieków, twardym uwarunkowaniu geopolitycznym, w każdym razie znacznie większą, niż opcja proniemiecka czy prorosyjska. Zwłaszcza, że istnienie niemiecko-rosyjskiego strategicznego partnerstwa

sprawia, że zarówno proniemiecka polityka PO jak prorosyjska polityka SLD/PSL służą – koniec końców – temu samemu strategicznemu partnerstwu Berlina i Moskwy... Koncepcji bismarckowskiej.

Ale i opcja pro-amerykańska nie jest aż tak bezpieczna, by zdawać się na nią bez zastrzeżeń i z pełnym zaufaniem... Po pierwsze dlatego, że dla Waszyngtonu Polska nie jest aż tak ważnym sojusznikiem, by – gdy zajdzie potrzeba – nie poświęcić jej interesów dla polepszenia stosunków Waszyngtonu z Rosją; po wtóre dlatego, że żydowskie lobby polityczne ma wiele do powiedzenia na gruncie amerykańskim, a działalność tego lobby (ostatnio: ustawa „JUST”) jest Polsce zdecydowanie wroga. Co więcej – od powołania w 2011 roku w Izraelu rządowej agencji HEART do wspierania owych bezpodstawnych żądań przedsiębiorstwa holocaust zza Oceanu wobec Polski – także polityka państwa Izrael jest wobec Polski wroga. Ostatnie wydarzenia wokół ustawy JUST pokazały dobitnie, że sojusznik izraelski jest dla USA ważniejszy niż sojusznik polski... Jednak w sytuacji strategicznego partnerstwa Berlina i Moskwy, nawrotu do polityki bismarckowskiej w Europie i do niemieckiej koncepcji Mitteleuropy – opcja proamerykańska wydaje się dzisiaj najbardziej korzystna. Można to ująć prościej, dosadniej – ale scena polityczna nie jest salą balową, ale brutalną grą interesów i wypadkową sił: komu sprzedać się korzystniej? A słowo „korzystniej” kryje wiele, często trudno porównywalnych, bo perspektywicznych możliwości i interesów...

To, co dzieje się dziś w Polsce wokół sądownictwa, to – na gruncie politycznym – właśnie odzwierciedlenie ścierania się tych opcji. Sądownictwo w Polsce, niezłustrowane po roku 1989, przechowało obecną tam wcześniej komunistyczną agenturę. Jej oficerowie prowadzący, rekrutujący się z b. SB i WSI, przewerbowali się w międzyczasie – w okresie tzw. transformacji ustrojowej – a to do niemieckiego BND, a to do amerykańskiej CIA, a to do izraelskiego Mosadu, a to wreszcie pozostali w moskiewskiej służbie. Agentura

Z KRAJU

- Minęły trzy lata prezydentury A. Dudy. W tym czasie odbył on ponad 100 spotkań z głowami państw i rządów oraz odbył ponad 330 wizyt krajowych.
- Prezydent Duda oświadczył, że ma wątpliwości, czy zmiany zawarte w znowelizowanej ordynacji do PE powinny być częścią polskiego systemu prawnego. Prezydent podkreślił, że nie widzi potrzeby tak fundamentalnego ograniczenia dostępu do PE i skłania się w kierunku zawetowania propozycji znacznego podwyższenia progów wyborczych.
- Premier Mateusz Morawiecki spotkał się w Gdańsku z Komisją Krajową NSZZ „Solidarność”. Związek żąda m.in. podwyżek płac w sferze budżetowej. Morawiecki zapewnił, że rząd będzie się starał utrzymać zrównoważony model wzrostu. Negocjacje będą trwały nadal.
- Na Wyspie Sobieszewskiej w Gdańsku odbyło się spotkanie uczestników Złotu Związku Harcerstwa Polskiego z prezydentem Dudą. Zjazd odbył się dla uczczenia 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i 100-lecia ZHP. Andrzej Duda objął nad Złotem honorowy patronat. Harcerzy odwiedził także premier.
- Żenująca polemika władz samorządowych z rządem RP. „Organizatorem uroczystości na Westerplatte jest prezydent Gdańska i nie życzę sobie, aby ktokolwiek, nawet, jeśli jest ministrem, pisał scenariusz obchodów wybuchu II wojny światowej w Gdańsku” – powiedział prezydent miasta Adamowicz. Z kolei szef MON Błaszczak oświad-

czył wcześniej, że decyzją prezydenta Gdańska Adamowicza – wojsko ma być wykluczone z odbywających się 1 września na Westerplatte uroczystości związanych z rocznicą wybuchu II wojny światowej i zażądał zmiany decyzji w tej sprawie.

- W defiladzie wojskowej 15 sierpnia brało udział ponad 100 samolotów i śmigłowców, ponad 200 maszyn bojowych i 1,5 tys. żołnierzy oraz grupy rekonstruktorów. Prezydent HG-W na szczęście się nie wtrącał...
- Prezydent Duda wskazał szefa Sztabu Generalnego WP gen. broni Rajmunda Andrzejczaka, jako osobę przewidzianą na stanowisko Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych. Wręczenie aktu wskazania odbywało się 15 sierpnia.
- 15 sierpnia, w święto Wojska Polskiego, prezydent wręczył ogółem 11 nominacji generalskich; po 5 na stopień generała brygady i generała dywizji oraz jedną na stopień wiceadmirala.
- Wg GUS w ciągu ok. 25 lat liczba ludności Polski zmniejszy się o ok. 2,8 mln osób, a nasz kraj wkroczył w fazę kryzysu demograficznego. Wg raportu, pomimo istotnego w 2017 r. wzrostu liczby urodzeń należy mieć na uwadze, że kształtujące się przez ostatnie 30 lat procesy ludnościowe spowodowały, że Polska wkroczyła w okres kolejnego kryzysu demograficznego. Z badania wynika, że najbardziej zmniejszy się liczba mieszkańców woj. opolskiego oraz lubelskiego, łódzkiego i śląskiego, najmniej mazowieckiego, pomorskiego i małopolskiego.
- Nowym Medalem Stulecia Odzyskanej Niepod-

ległości mają być odznaczane osoby zasłużone dla Rzeczypospolitej, zwłaszcza dla budowy jej potencjału. Ceremonia podpisania ustawy o medalu odbyła się z udziałem prezydenta w Muzeum Narodowym w Krakowie.

- Prezydent Duda podpisał ustawę o dofinansowaniu do najmu mieszkań. Dofinansowanie będzie można dostawać nawet przez 15 lat, a pierwsze dopłaty mają być wypłacane od 1 stycznia 2019 r.
- Raport na temat wyjazdów turystycznych Polaków na pierwszym miejscu wymienia kierunki dotyczące Grecji (39,81%), a dalej bułgarskie kurorty (15,54%) i Turcję – 10,27%, a tuż za nią Hiszpania – 9,96%. Pierwszą piątkę zamyka Albania – 6,52%, a dalej są Egipt – 5,56%, Włochy – 3,99%, Tunezja – 3,46%, Cypr – 2,58% i Chorwacja – 2,12%.
- Obok Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności przy katowickiej kopalni Wujek powstał mural upamiętniający górników, zastrzelonych podczas pacyfikacji zakładu na początku stanu wojennego. Autorem malowidła jest francuski artysta o pseudonimie „Al Sticking”.
- Żołnierz AK, uczestnik Powstania Warszawskiego i prezes Związku Powstańców Warszawskich gen. Zbigniew Ścibor-Rylski spoczął na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. Uroczystości pogrzebowe rozpoczęła Msza św. w kościele św. Karola Boromeusza. Z kolei w Krakowie pochowano prof. Marię Dzielską – historyka, filologa klasycznego, tłumaczkę tekstów źródłowych. Prezydent Andrzej Duda pośmiertnie odznaczył uczoną Orderem Orła Białego. □

ta, szacowana na ok. 10 procent środowiska sędziowskiego (tylu mniej więcej zmobilizowano na samozwańczy „zjazd” w Katowicach dla „oporu” reformom PiS-owski) to nie szeregowi sędziowie, ale funkcjni, decydujący o doborze składów orzekających, awansach wewnątrzśrodowiskowych, o doborze do zawodu... To „grupa trzymająca władzę” w korporacji sędziowskiej. Jeśli państwo polskie przyjmuje dzisiaj proamerykańską orientację polityczną to nie ma najmniejszych powodów, by w tej grupie tolerować sędziów postępujących w swych wyrokach, orzeczeniach i innych decyzjach „opcji bismarckowskiej”, niemieckim czy rosyjskim oficerom prowadzącym...

Na gruncie czysto prawnym „opozycja totalna” nie ma żadnych argumentów. Jej kruczki prawne mają coraz krótsze nogi i coraz grubszymi nićmi są szyte – podobnie jak ów „wybór nadliczbowych” sędziów trybunału Konstytucyjnego, bezczelnie i bezprawnie prze-forsowany przez PO w ostatniej chwili przed utratą większości w parlamencie, w roku 2015. Ostatnią nadzieją „stronnictwa pruskiego” i „ruskiego” jest więc unijny Trybunał Sprawiedliwości w Luksemburgu, dokąd skarżą Polskę unijni komisarze, ale który – jak podnosi polski rząd – nie ma kompetencji, by oceniać praworządność w Polsce.

4 Nie mam cienia wątpliwości, że orzeczenie tego Trybunału będzie orzeczeniem politycznym niekorzystnym dla Polski. Bez względu na to, co sądziłby o takim orzeczeniu polski rząd – może ono otworzyć drogę dla zastosowania przez Brukselę wobec Polski sankcji politycznych, finansowych i gospodarczych, obliczonych na destabilizację rządów w Polsce. To czarny scenariusz, ale bardzo prawdopodobny. Niemcy zainwestowały zbyt wiele w „Unię Europejską”, jako narzędzie swej polityki w Europie, by godzić się na rządy proamerykańskiej opcji w Polsce, na niezależne od ich wpływów sądownictwo w Polsce, na „Międzymorze”, na Polskę jako sojusznika Waszyngtonu wobec „strategicznych partnerów”, na większą niezależność Polski w Europie. Jak wówczas zachowa się Waszyngton?... Czy na przykład uzna Polskę za tak ważnego sojusznika, jak Izrael, któremu udziela

co roku 4 miliardów dolarów bezzwrotnej pomocy (plus nowoczesny sprzęt wojskowy), co by nam rekompensowało skutki ewentualnych unijnych sankcji? Czy też zwycięży „geopolityka bismarckowska”?...

5 Tymczasem „nowa Targowica” nie próżnuje: b. prezydent Komorowski nadmienia coś o „związaniu demokratycznej konfederacji w obronie praworządności”, postanki „Nowoczesnej” obiecują „Parlament Uliczny”. sędzina Gersdorf uważa się nadal za I prezesa Sądu Najwyższego, chociaż została emerytowana, słynny czy raczej ostawiony „Bolek” powiada, że jak go policja zatrzyma podczas demonstracji to „ma broń”... Z konfidenta chce awansować na prowokatora?... Bo mnożą się jak króliki rozmaite prowokacje, mające na celu właśnie sprowokowanie władz do użycia siły. Koronnego dowodu dla Trybunału w Luksemburgu, że „niepraworządną Polskę rządzą faszyści”?... □

Marian Miszański

ZE ŚWIATA

- W Donbasie obserwatorzy OBWE zauważyli systemy rosyjskiej broni radioelektronicznej. Sprzęt stacjonuje na terenach kontrolowanych przez separatystów.
- 440 osób, w tym kilkudziesięciu policjantów, zostało poszkodowanych w wyniku demonstracji w Bukareszcie. Protestujący wzywali do dymisji rządu i ogłoszenia przedterminowych wyborów. Prezydent Rumunii Klaus Iohannis, krytyk lewicowego rządu, potępił „brutalną interwencję policyjnych oddziałów prewencyjnych”.
- Premier Albanii Rama poinformował, że NATO podjęło decyzję o zmodernizowaniu bazy albańskich sił powietrznych w pobliżu Tirany. Albania jest członkiem Sojuszu od 2009 r.
- Pozdrowienie „Sława Ukrainie” staje się oficjalnym pozdrowieniem ukraińskiej armii. Ukraińska Gwardia Narodowa ma używać nowego oficjalnego wojskowego pozdrowienia już 24 sierpnia, w czasie corocznej parady z okazji Dnia Niepodległości.
- USA nałożą nowe sankcje na Rosję w związku z wykazaniem, iż Moskwa użyła środka paraliżującego przeciwko byłemu rosyjskiemu agentowi Siergiejowi Skripalowi i jego córce w Wielkiej Brytanii. Rosja zapowiada kroki odwetowe.
- W 10 rocznicę rosyjskiej agresji na Gruzję, Tbilisi odwiedził MSZ Jacek Czaputowicz razem z ministrami spraw zagranicznych Litwy i Łotwy, Linasem Linkevičiusem i Edgarsem Rinkeviciusem, oraz wicepremierem Ukrainy Pawłem Rozenką. W rozmowach w formule okrągłego stołu z delegacjami 4

- krajów udział wzięli przedstawiciele gruzińskich władz, m.in. prezydent Margwelaszwili, premier Bachtadze, minister spraw zagranicznych Zalkaliani i przewodniczący parlamentu Kobachidze.
- Papież Franciszek mianował ks. kard. Rytko członkiem Papieskiej Komisji ds. Państwa Watykańskiego. Komisja ta ma władzę ustawodawczą. Polski kardynał zastąpił zmarłego ks. kard. Taurana.
- Prezydent USA Trump podwoił stawkę celną na turecką stal i aluminium, co spowodowało gwałtowny spadek notowań tureckiej waluty o ponad 20%. Prezydent Turcji Recep Tayyip Erdogan wezwał Turków do skupowania liry za dewizy i złoto.
- Marynarka izraelska zatrzymuje statki z tzw. Floty Ułły Wolności, która usiłuje przełamać blokadę morską Strefy Gazu.
- Obie Koree, USA i Chiny prowadzą zakulisowe negocjacje w sprawie formalnego zakończenia wojny koreańskiej, ale wg nieoficjalnych informacji, pomiędzy czterema krajami wciąż występują istotne różnice zdań.
- Konserwatysta Ivan Duque z prawicowego Centrum Demokratycznego (CD) został zaprzyszczony na prezydenta Kolumbii. 42-letni Duque objął władzę po Juanie Manuelu Santosie, który piastował tę funkcję przez 2 kadencje, od 2010 r.
- Władze Australii chcą przywrócenia prawa do wykonywania eutanazji. Obecnie legalizację tzw. „wspomaganego samobójstwa” blokuje specjalna ustawa z 1997 r.
- Ok. 400 silnie uzależnionych od narkotyków osób będzie otrzymywało od państwa darmową hero-

- inę w ramach programu pilotażowego określanego jako „terapia z udziałem heroiny” w Norwegii.
- Eutanazję zamiast domowej opieki medycznej zaproponował jednemu z pacjentów w Kanadzie szpital w Ontario. Przy okazji nadmieniono, że dalszy pobyt w szpitalu będzie bardzo kosztowny... Kanada premiera-pajaca Trudeau w pełnej krasie.
- Powrót do normalności. MSW Włoch Matteo Salvini zapowiada, że w dokumentach administracyjnych rubryki „rodzic 1” i „rodzic 2” zostaną na powrót zastąpione określeniami „ojciec” i „matka”.
- W latach 2016-17 w Belgii przeprowadzono 3 zabiegi eutanazji na osobach poniżej 18 roku życia. Najmłodsze dziecko miało 6 lat.
- Watykan opublikował wydaną 11 maja bieżącego roku decyzję papieża Franciszka, wprowadzającą do Katechizmu Kościoła Katolickiego stwierdzenie, że kara śmierci jest niedopuszczalna. Jak podawał dotąd artykuł 2267 Katechizmu, tradycyjna nauka Kościoła nie wyklucza stosowania kary śmierci, jeśli jest ona jedynym dostępnym sposobem ochrony ludzkiego życia przed niesprawiedliwym napastnikiem.
- Irańskie MSZ odrzuciło propozycję prezydenta Trumpa i nie dojdzie do spotkania przedstawicieli Iranu i USA w czasie sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ.
- Ceny energii elektrycznej w gospodarstwach domowych UE w 2017 r. były najwyższe w Belgii, gdzie sięgały 28 eurocentów za kilowatogodzinę, a najniższe w Bułgarii, gdzie wyniosły 10 eurocentów. W Polsce było to ok. 15 eurocentów. □

Opr. B.D.

Koło historii

Bogdan Usowicz

Historia zatoczyła koło i po niemal 70 latach wracamy do normalności. Chodzi o tzw. elity, które nadęły ton życiu narodu.

fot. C. Frankowska

W czasach II wojny i po instalacji w Polsce komunistycznej władzy, dawne elity wytrzebiono, odsunięto w większości od wpływów na społeczeństwo i właściwie zaorano. Życie nie znosi próżni, więc w kolejnych latach stworzono w ich miejsce nowe elity, już z osób z kręgów „ludowej” władzy. Później przyszły ich dzieci, wnuki... Najpierw były studia w Moskwie, później już na zachodnich uczelniach, stypendia, a po roku 1989 elitotwórcze wykształcenie, przepustki na salony i kontakty zapewniały pieniądze. Tutaj też łatwiejszy start miała „uwłaszczona” na państwie klasa poprzednich władców.

Rzecz jasna po drodze były różne społeczne bunty i nierzadko dzieci owych nowych elit brały w nich udział, ale i tu rozciągnięty był pewien rodzaj parasola ochronnego, którego zwieńczeniem był tzw. „okrągły stół”, czyli dogadanie się części wyrostej z „nowych elit” opozycji z dawną nomenklaturą. Zjawisko opisywane jako „resortowe dzieci”, a częściej już „resortowe wnuki” trwało sobie spokojnie niemal do dziś dnia, nabierając przy okazji w owych „elitach” także cech kosmopolityzmu (zastąpił dawny (internacjonalizm dziadków) i celebrytazacji.

Chociaż trwało też powstawanie elit równoległych, szukających swoich inspiracji w ruchu niepodległościowym, patriotyzmie, czy historycznym etosie dawnych elit, to „nowa klasa” zbudowana na gruzach komunizmu miała się świetnie w każdej dziedzinie życia społecznego – w polityce, mediach, kulturze, sądownictwie („wyjątkowa kasta”), szkolnictwie, biznesie.

Po dojściu do władzy PiS coś się jednak przetałamuje. Niektórzy mówią tu nawet, w wielkim uproszczeniu, o starciu „wnuków AK z wnukami UB”. Chociaż wydawałoby się, że tak dobrze posadowione elity wrosły pasożytniczo już na stałe w nasze kolejne Rzeczypospolite, to teraz tracą grunt i okazuje się, że w drugim, a czasami w trzecim pokoleniu nowych „elit”, z ich butów wyłazi po prostu stara... słoma.

Owe „elity” okazują się nie tylko dość puste intelektualnie, ale po odcięciu od pasożytowania na państwie, wręcz bezradne. Wywołuje to ich wściekłość, a przy okazji odstania prawdziwy charakter, widoczny we wspomnianej słomie wychodzącej z jak najbardziej przecież markowych butów. Ostatnie tygodnie i miesiące pokazały nie tylko frustrację, ale też prawdziwy „poziom” pozornie kulturalnych i ogładzonych ludzi.

Dla przykładów kilka fragmentów różnych wypowiedzi z ostatnich tygodni. „Pisarka” Klementyna Suchanow w „Newsweeku”: „Skoro są katolikami, to niech spier... na sąd ostateczny! Już najwyższy czas.(...) To są jakieś stare dziady, które się przysysały do stołków, jakieś wampiry z PRL, które chcą urządzić świat nam, 40-latkom, tudzież tym wszystkim młodym ludziom, których spotykam na protestach (...). Ale całe PiS to są stare dziady. Nawet ci młodzi są starzy, powijmowani z szuflad, zakonserwowani w starych scenografiach. To trzeba wszystko wymieść i oddać wreszcie ludziom, którzy tu będą przez następne 50 lat żyli, a nie za 5, 10 lat umrą, zostawiając syf i ciesząc się, że się nachapali i sobie chwilę porządzili”.

„Dziennikarz” Jacek Żakowski: „Stalin wierzył, że był wielkim językoznawcą, i pouczał lingwistów, podobnie jak Ziobro, Mucha itp. wierzą, że są wielkimi prawnikami, więc pouczają składy Sądu Najwyższego. Hitler wierzył, że lepiej się znał na wojnie niż marszałkowie, więc nie słuchał ich rad, podobnie jak Maciejewicz wierzy, że lepiej się zna na wypadkach lotniczych niż komisja Millera, więc poprawia jej raport.

ciąg dalszy na str. 17

Pracować nad właściwą kondycją uczniów

Pojawiła się natomiast – w naszej szkole – z powrotem klasa VII i VIII. Życie szkoły toczy się jednak zawsze swoim rytmem, potrafimy dostosowywać się do wszelkich zmian i reform.

– Jak układa się Pani współpraca z rodzicami, samorządem i... parafią?

– Jak wspominałam, to, że szkoła notuje sukcesy, to zasługa współpracy z lokalnymi instytucjami. Nabroź i okoliczne miejscowości to małe środowisko, siłą rzeczy współdziałamy ze sobą, a to przynosi efekty. Organizujemy uroczystości dla środowiska lokalnego, np. z okazji 600-lecia powstania miejscowości i parafii Nabroź, przygotowujemy Jasełka, akademie z okazji Święta Niepodległości, 3-Maja... Szkoła w tak małych miejscowościach jak Nabroź, pełni rolę swoistego centrum kultury. Bardzo dobrze układa się również współpraca z parafią i naszymi Sanktuarium Matki Bożej w Nabrożu. Efektem są wspólnie przygotowane Dni Papieskie oraz inne uroczystości, które cieszą się uznaniem wśród parafian. Uczniowie i nauczyciele

ciąg dalszy ze str. 5

biorą udział w przygotowaniach Mszy św. sprawowanych z okazji uroczystości szkolnych i kościelnych, np. Dzień Patrona, rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, rekolekcje adwentowe i wielkopostne, Bierzmowanie, Pierwsza Komunia Św. No i oczywiście realizując szkolne programy wychowawcze wraz z księżmi katechetami pracujemy nad duchową i etyczną kondycją naszych uczniów.

– Czy po latach pracy nauczycielskiej, pedagogicznej, można wciąż czerpać z niej radość?

– W pracy z dziećmi nie można pozwolić sobie na zły humor, trzeba ciągle nieść radość i optymizm. Z uśmiechem podejmować każde pedagogiczne wyzwanie. Taka postawa pozwala z radością rozpoczynać każdy kolejny... nowy rok szkolny. Oczywiście, niekiedy odczuwa się zmęczenie, szczególnie, kiedy spiętrzą się obowiązki, ale jeżeli robi się w życiu to, co się kocha, szybko powraca entuzjazm.

– Bywa, że satysfakcje zawodowe splatają się z problemami żywymi, rodzinnymi...

Jak godzić życie zawodowe z rodzinnym?

– Jestem przekonana, że jest możliwe pogodzenie obowiązków zawodowych z rodzinnymi, a nawet podkreślę, że szczęście osobiste – bycie żoną i matką – pozwala lepiej wypełniać zadania zawodowe, zwłaszcza nauczycielskie. Mając własne dzieci, lepiej rozumiemy te, które kształcimy, jak również problemy rodziców. Uważam, że szczęście rodzinne i satysfakcja z pracy zawodowej to sfery komplementarne, co jest kluczem do pełni szczęścia. □

Serdecznie dziękuję za rozmowę

Poczytaj mi Biblię

Jeśli dziecko jest wyśmiewane, bo ma rude włosy albo nosi okulary, to dlaczego zamiast bajki o Kopciuszku nie opowiedzieć mu historii o Dawidzie? Projekt „Biblia audio kids” przekonuje, że Pismo Święte warto poznać od najmłodszych lat.

Na początku była „Biblia audio superprodukcja” – 113 godzin słowa Bożego, interpretowanego przez polskich aktorów. Żaden tam audiobook, tylko prawdziwy „film bez obrazu” – starannie, profesjonalnie i z rozmachem zrealizowany, ze ścieżką dźwiękową pełną efektów specjalnych, pobudzającą wyobraźnię słuchaczy. Najduższe słuchowisko w Europie, dostępne na płytach i pendrive’ach, ale także w formie darmowych plików do pobrania. Teraz do sprzedaży trafia „Biblia audio kids” – owoc, a właściwie należałoby powiedzieć „dziecko” tego projektu. Są już gotowe dwie pierwsze płyty z zaplanowanej dziesięcioczęściowej kolekcji. Premiera całości we wrześniu.

Przemówić do wyobraźni

„Biblia audio kids” to wybrane fragmenty biblijnej superprodukcji, jednak z nieco zmienioną ścieżką dźwiękową, bardziej dopasowaną do wyobraźni najmłodszych odbiorców. – Złagodiliśmy niektóre efekty dźwiękowe, a do profesjonalnych aktorów [m.in. Adam Woronowicz, Anna Dymna, Jerzy Trela, Małgorzata Kożuchowska – przyp. Sz.B.] dotaczyliśmy uzdolnione dzieci – opowiada Krzysztof Czczot, aktor, dramaturg i reżyser, będący pomysłodawcą i realizatorem projektu „Biblia audio”.

Wybór okazał się trafiony: Wiktoria Guzek i Antek Scardina, znani najmłodszym m.in. z programu „The Voice Kids”, mają dobrą dykcję, wypowiadają swoje kwestie ze zrozumieniem. Podkreślić trzeba, że nie są to parafrazy, uproszczone pod kątem potrzeb małego słuchacza opowieści, ale oryginalny tekst z Biblii Tysiąclecia. Czy jest on zbyt trudny dla tak młodego odbiorcy? – Zobaczyliśmy, jak chętnie nasza superprodukcja, skierowana teoretycznie do dorosłych, była słuchana przez dzieci – opowiada Krzysztof Czczot. – Dlatego chcieliśmy wykorzystać ogromny potencjał tego materiału, opatrując go oczywiście komentarzem biblisty, wyjaśniającym znaczenie każdej przeczytanej opowieści. Komentarze są podane językiem zrozumiałym dla dzieci, np. kiedy mowa jest o kuszeniu na pustyni, to słyszymy

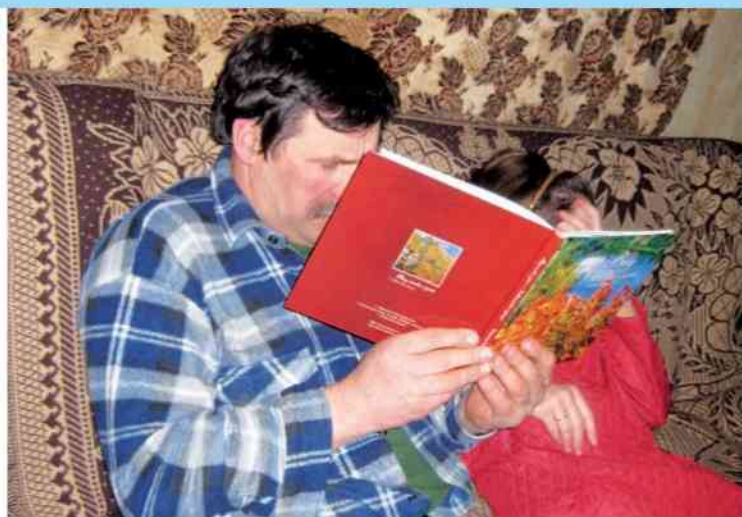

foto. s. J. Korcyńska

porównanie do wielkiego meczu, który Jezus wygrał 3:0. To działa na dziecięcą wyobraźnię.

Za komentarzami stoi Piotr Kosiak – biblista, mąż i ojciec, a także katecheta, który postanowił wykorzystać swoje doświadczenie pracy z dziećmi. – Program katechezy w szkole jest, moim zdaniem, za mało biblijny, a zauważyłem, że dzieci w klasach 1–3 najchętniej słuchają właśnie opowieści biblijnych. Ich rodzice – także z tych rodzin, które wydają się daleko od Kościoła – nieraz dziwili się, że ich pociechy opowiadają w domu o Abrahamie i Mojżeszu. To tylko potwierdza, jak bardzo słowo Boże jest mocne i skuteczne – przekonuje autor komentarzy do „Biblii audio kids”.

Masz oczy jak Jezus

W Polsce modna jest obecnie bajko terapia, w której odpowiednio dobrane bajki stają się pomocą w rozwiązywaniu dziecięcych problemów. Piotr Kosiak zmodyfikował nieco tę metodę i zaproponował biblioterapię, czyli wychowanie i pracę terapeutyczną za pomocą opowieści biblijnych. – Każdy potrzebuje takiej terapii – przekonuje autor. – Jeśli dziecko jest wyśmiewane, bo ma rude włosy albo nosi okulary, to dlaczego zamiast bajki o Kopciuszku nie opowiedzieć mu historii o Dawidzie? W ten sposób odkryje ono, że Biblia ma związek z jego życiem, bo ktoś już przeżył podobną historię. Skoro Dawid dał sobie radę, to i ja dam sobie radę. *ciąg dalszy na str. 16*

Zakaz korzystania z komórek w szkołach

We Francji przysięto nowe prawo, które wdrożona zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych podczas przebywania na terenie szkoły. Regula, je dotyczą dzieci do 15. roku życia i zaczną obowiązywać od września – podała telewizja CNN.

Prawo zakazujące używania w szkołach telefonów komórkowych było jedną z obietnic wyborczych obecnego prezydenta Francji Emmanuela Macrona. Głównym celem regulacji jest zapobieganie wzrostowi uzależnienia wśród dzieci i młodzieży od elektronicznych gadżetów takich jak smartfony i tablety, co jest postrzegane jako znaczący problem.

W myśl nowego prawa, od września uczniowie francuskich szkół nie będą mogli korzystać ze swoich smartfonów podczas całego czasu, jaki spędzają na terenie szkoły, wliczając w to przerwy. Dzieci będą jednak mogły przynosić telefony ze sobą z zastrzeżeniem, że będą one na czas pobytu w placówce zabierane przez nauczycieli, którzy zwrócą urządzenia ich właścicielom wraz z końcem zajęć.

Telefony komórkowe we Francji posiada

obecnie około 90 proc. uczniów – zauważa serwis The Next Web i podkreśla, że wielu nauczycieli sprzeciwiało się wdrożeniu nowego prawa ze względów logistycznych i organizacyjnych.

To jednak nie pierwszy raz, kiedy Francja próbuje wprowadzić podobne prawo. W 2010 r. przegłosowano regulację, która zabraniała uczniom korzystać z komórek podczas zajęć dydaktycznych, mogli jednak wciąż posiadać przy sobie urządzenia pod warunkiem, że wyłączone i schowane w torbach bądź plecakiach.

The Next Web podkreśla, że Francja jest jednym z pierwszych krajów, który odgórnie próbuje uregulować ilość czasu, jaką młodzi ludzie spędzają na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Zdaniem coraz większej liczby badaczy, smartfony sprzyjają uzależnieniu się dzieci od ekranu, a także zaburzają

sen. Zagłębienie się wirtualny świat bardzo często wiąże się także z doznaniem przemocy. Nie można jednak stwierdzić, czy odgórne regulacje są najlepszą drogą do zaradzenia tym problemom – ocenia serwis wskazując, że skuteczne rozwiązania mogłyby być wynikiem współpracy uczniów i nauczycieli. □

opr. za wiara.pl

Arch. Red. GK

Patriotyzm i oikofobia

Oiki fobia oznacza niechęć do własnego społeczeństwa, jego tradycji i wartości.

Obchody rocznicy powstania warszawskiego były świętem polskości, patriotyzmu, narodowej tożsamości. Na niejednym policzku można było dojrzeć trzy wzruszenia, ale i dumy. Takie wydarzenia jak śpiewanie piosenek powstańczych na placu Piłsudskiego budują poczucie wspólnoty. Nasuwa mi się pytanie, czy były tam osoby, które wspierają Obywateli RP, czarne protesty kobiet itp. Albo urzędnicy stołecznego ratusza, którzy uważają, że hasło „Śmierć wrogom Ojczyzny” jest mową nienawiści. Czy mamy dwie Polski? Dumną ze swych dziejów Polskę chrześcijańsko-narodową oraz Polskę zakompleksioną wobec liberalno-lewicowego Zachodu, gotową rozpuścić się w jakimś superpaństwie zarządzanym przez Brukselę i Berlin? Sprawa jest oczywiście bardziej skomplikowana, bo poglądy ludzi bywają wymieszane, a ponadto często nie tyle chodzi o przemysłowe opinie, ile po prostu o mocne emocje, które z trudem idą w parze z uczciwą refleksją. Tym niemniej, patrząc chociażby na media,

można by wskazać obóz patriotyczny i obóz oikofobiczny. Termin „oikofobia” wprowadził do języka angielski filozof Roger Scruton. Oznacza on niechęć do własnego społeczeństwa, jego tradycji i wartości. Dotknięci oikofobią uważają, że historia i tradycje ich narodu są zasadniczo obciążeniem, które nie pozwala w pełni im się rozwinąć. Oikofobię niektórzy nazywają autorasizmem, inni nacjonalizmem odwróconym. Jedni chcą, by pokazywać światu bohaterstwo Polaków, by opowiadać historii takich ludzi jak np. rotmistrz Witold Pilecki, czy też rodzina Ulmów, inni natomiast czerpią jakąś satysfakcję z oskarżania Polaków o współpracę z Niemcami w Holokauście. Jedni lubią założyć od czasu do czasu polską, „patriotyczną” koszulkę, a inni podkreślają, że za granicą wstyd im się przyznać, że są Polakami. Tym ostatnim jest niedaleko do poglądów pułkownika Adama Mazguły, znanego „obrońcy demokracji”, który stwierdził: „Ciemnota większości Polaków poraża. [...] Demokracja jest dla ludzi mądrych.

My jednak nie dorodziśmy do niej. Zawsze, jako większość, byliśmy głupi”. Tak! Zarażeni oikofobią chcieliby wymienić społeczeństwo. W 1920 też byli tacy, którzy rozczarowali się społeczeństwem nad Wisłą. Nie mogli zrozumieć, że nie chce ono odrzucić zacołanego dziedzictwa przodków i przyjąć postępu niesionego przez Rosję Radziecką. Wtedy oikofobia miała twarz sowieckiego internacjonalizmu. Dziś ma twarz społeczeństwa otwartego pana Sorosa. □

Dariusz Kowalczyk SJ
Gość Niedzielny

Czy wolniej tym bezpieczniej? Nie zawsze

Jan Kciuk

Ograniczenie prędkości do 80 km/h w terenie niezabudowanym poza autostradami, wywołało wściekłość wielu francuskich kierowców.

Za tym przepisem stoją rzecz jasna argumenty o bezpieczeństwie itp. Tymczasem tygodnik „Le Point” jeszcze w lutym tego roku zamieścił informacje o wynikach eksperymentu tego typu ograniczenia szybkości do 80 km/h na trzech odcinkach dróg drugorzędnych. Eksperyment trwał od lipca 2015 do lipca 2017 roku i pokazał, że bezpieczeństwo na tych odcinkach bynajmniej się nie poprawiło. Wyników jednak szerszej publiczności nie ujawniono.

W czasie trwania eksperymentu doszło do 20 wypadków, w wyniku których zginęły 3 osoby, a 42 zostały ranne. Analizę bezpieczeństwa na tych drogach przeprowadziło stowarzyszenie 40 Milionów

Kierowców, których eksperci zbadali biuletyny analizy wypadków drogowych (BAAC) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. I tak okręgną drogą dla trzech wspomnianych odcinków sporządzono bilans wypadkowości od roku 2012 do 2016. Wynika z niego, że w czasie trwania eksperymentu z ograniczoną szybkością niemal nic się na drogach nie zmieniło... Ograniczenia szybkości jednak będą, bo społeczeństwo traktuje się gorzej, niż dzieci. Jedyna pociecha, że premier Philippe przebąkuje przynajmniej, że nie potrzebne być może będą pasy bezpieczeństwa. Szkoda tylko, że niemal wszystkie nowe auta mają już gadżet hałasujący jeśli się tego nie zrobi... □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☹ Symbol upadku? Piłkarze Legii przegrali u siebie z Fc1 Dudelange, amatorami z Luksemburga 1:2 w pierwszym meczu 3 rundy eliminacji LE... Innym nie poszło lepiej. W tej samej III rundzie LE piłkarze Lecha przegrali na wyjeździe z belgijskim KRC Genk 0:2, a Jagiellonia przegrała z KAA Gent 0:1. I tylko piłkarki Górnik Łęczna pokonały 1:0 Anderlecht w kwalifikacjach LM kobiet.

☺ Lekkoatletyczne ME i wspaniały występ Polaków. Złote medale zapewnili nam Paulina Guba, która z wynikiem 19,33 została w Berlinie mistrzynią Europy w pchnięciu kulą. W rzucie młotem triumfował Wojciech Nowicki, a za nim był Paweł Fajdek, zaś w pchnięciu kulą najlepszy był Michał Haratyk przed Konradem Bukowieckim. Po raz trzeci z rzędu na 800 m w ME zwyciężył Adam Kszczot, wygrała też Justyna Święty-Ersetic indywidualnie na 400 m. Polki okazały się też bezkonkurencyjne w sztafecie 4x400 m. Ostatnie złoto dorzuciła w rzucie

młotem Anita Włodarczyk (brązowy krążek zdobyła Fiodrowow). Marcin Lewandowski został wicemistrzem Europy w biegu na 1500 m., srebro zdobyła także Zosia Ennaoui na 800 m. Gratulując sportowcom prezydent Duda napisał na Twitterze: „Gratulacje i wielkie podziękowania! Brawo! Brawo!”

☹ Biało-Czerwoni w klasyfikacji medalowej zajęli 2 miejsce, przegrywając z Wielką Brytanią (o jeden medal srebrny więcej). Za nami znalazły się Niemcy i Francja.

☹ Michał Kwiatkowski (grupa Sky) odniósł kolejny sukces wygrywając 75. Tour de Pologne. Kwiatkowski po zwycięstwie w 75. edycji tego 7-etapowego wyścigu awansował z 30. na 13. miejsce w kolarskim rankingu UCI World Tour. Prowadzi Słowak Peter Sagan.

☹ Szymon Krawczyk zdobył brązowy medal w wyścigu eliminacyjnym mistrzostw Europy w kolarstwie torowym, które odbywają się w szkockim Glasgow. Na tych samych zawodach tytuł mistrza Europy zdobył w wyścigu

punktowym Wojciech Pszczolarski, a Justyna Kaczkowska ukończyła na 3 miejscu rywalizację na dystansie 3 km. Maja Włoszczowska, także w Glasgow, zajęła 4 miejsce, ale w ramach ME w kolarstwie górskim.

☹ Także w Glasgow odbywały się ME w wioślarstwie. Biało-czerwoni wywalczyli tam złoty (kobieca czwórka podwójna), srebrny i dwa brązowe medale i zajęli 7 miejsce w klasyfikacji.

☹ Robert Lewandowski „mocno” rozpoczyna sezon w Bayernie Monachium. Polak zdobył 3 bramki w meczu z Eintrachtem Frankfurt. Bawarczyacy wygrali to spotkanie 5:0 i sięgnęli po Superpuchar Niemiec. Szkoda, że na Mundialu celownik był ustawiony trochę gorzej... Włosi zachwycają się z kolei b. piłkarzem Cracovii. Krzysztof Piątek strzelił wszystkie bramki dla Genoa CFC, która pokonała US Lecce 4:0 w Pucharze Włoch i awansowała do 1/16 finału tych rozgrywek. □

Redécouverte de Varsovie

Derrière la carte postale.

Varsovie, pour le touriste lambda, c'est la Vieille Ville avec le château, la rue Saint-Jean et la cathédrale, la place du vieux marché, les fortifications, la Barbacane. De l'autre côté des remparts, c'est la Ville Neuve avec la rue Freta, ses cafés et ses restaurants, et le musée Marie Skłodowska-Curie dans la maison où elle a vu le jour. C'est aussi la Voie Royale qui relie le château royal au palais de Wilanów, et le parc Łazienki où se trouve la statue représentant Chopin assis sous un saule. Tout ceci, c'est la carte d'identité de la capitale, la carte postale qu'il faut voir. Mais en sortant des sentiers battus, on peut voir ce qu'il y a derrière.

Ainsi, entre la Vieille Ville et la Ville Neuve, une rue descend vers la Vistule. Elle porte le nom de « Mostowa » – la rue du Pont. Initialement, la rue s'appelait Chwaliszewo et conduisait vers le fleuve et les embarcadères. En 1568, le roi Sigismond II Auguste fait construire un pont pour faciliter la traversée. Il était en bois et mesurait 500 m de long sur 6 m de large. Du côté du quartier Praga, une partie du pont était soutenue par des piles disposées sur des patins flottants. Ce système ingénieux permettait son ouverture pour laisser passer des navires. À sa mise en service en 1573, la rue a été rebaptisée en « Mostowa ». À l'entrée du pont, une porte en brique avec un péage permettait d'y accéder. Il ne reste plus aujourd'hui qu'un bâtiment hébergeant depuis 1972 le théâtre Stara Prochownia (La Vieille Poudrière). Mal entretenu, après trente ans de service, le pont est détruit au printemps 1603 par des blocs de glace charriés par la Vistule. En 1649, le poste d'entrée est transformé en poudrière. Cent-vingt ans plus tard, agrandi, le bâtiment devient une prison. En 1838, il est transformé en immeuble d'habitation. Détruit en 1944, il a été reconstruit en 1967.

Du bas de la rue Mostowa, deux rues s'ouvrent à nous, la rue Bugaj qui suit le pied de l'escarpement et la rue Brzozowa (rue des Bouleaux) qui monte vers la Vieille Ville. En

suisant la première vers le sud, nous pouvons imaginer qu'un bras du fleuve arrivait jusque-là avant que son cours ne soit régulé, comme le montrent les vieilles gravures et l'indique le mot « bugaj » qui rappelle que le terrain était humide, inondé par l'eau. Nous arrivons à une pente un peu bombée, recouverte d'une pelouse bien verte. Cet endroit s'appelle Gnojna Góra, c'est-à-dire la Montagne de Fumier – c'était la décharge où les Varsoviens se sont débarrassés de leurs ordures pendant quatre siècles ! Elles étaient transportées jusqu'à leur destination en passant par une petite rue qui s'appelle actuellement Celna (rue de la Douane) en raison d'une barrière douanière qui se trouvait en contre-bas, sur la rue Bugaj. Avant 1833, elle s'appelait Gnojna (rue du Fumier) puisqu'elle conduisait à la décharge à laquelle on accédait en passant par une porte, Brama Gnojna (la Porte du Fumier), dont on voit encore des restes à l'angle de la rue Brzozowa. La décharge a fonctionné du début de la création de la ville jusqu'en 1844.

Au fil du temps, elle a pris des dimensions importantes. Régulièrement, des monceaux d'ordure glissaient dans la Vistule. À sa fermeture, les déchets représentaient une hauteur de 23 mètres. On peut imaginer les odeurs fétides qui s'en dégageaient, surtout par les fortes chaleurs en été, et qui dérangent les habitants, jusqu'au roi dont le château était à proximité, sans oublier les rats qui y pullulaient. À partir du XVIIe siècle, on a commencé à s'inquiéter de ses dimensions et des odeurs, mais il faudra attendre presque la moitié du XIXe pour voir sa fermeture définitive. En 1744, on y fait pousser de l'herbe, puis, à la fin du XVIIIe siècle, on limite son utilisation. Après sa fermeture, la décharge est recouverte de terre. Près de cent ans plus tard, en 1923, la banque nationale PKO (Pocztowa Kasa Oszczędności – la Caisse d'épargne postale – créée en 1919), fait

la rue Mostowa

construire sur la colline, entre la rue Bugaj et la rue Brzozowa, un imposant immeuble d'habitation, composé de deux bâtiments dont celui du bas formait une terrasse et celui du dessus était en retrait. Endommagé pendant la guerre, il est entièrement démoli quelques années après la fin du conflit. Depuis, la colline est vide. Un escalier monte sur le côté et aboutit en haut de la rue Brzozowa. Au sommet de la Montagne de Fumier, une terrasse nous offre une belle vue panoramique sur la rive droite de la Vistule avec le quartier Praga.

À titre d'anecdote, du temps où la décharge était en activité, on lui prêtait des vertus curatives contre la syphilis en y plongeant les malades jusqu'au cou. On ne connaît pas l'efficacité du traitement, mais le curiste, embaumé d'un tel parfum, n'était certainement plus en mesure de propager la maladie... □

Kard. Mueller apeluje do UE w sprawie Polski

Moim oczekiwaniem jest, aby przedstawiciele Unii Europejskiej w pełni respektowali polską demokrację i wolność.

Polski naród przez setki lat za swoją wolność oddawał życie i cierpienia. Na Polskę trzeba spojrzeć z perspektywy jej własnej historii i podziwiać za to, czego we własnej historii doświadczyła – powiedział Rádi Nadzieja emerytowany prefekt Kongregacji Nauki Wiary kard. Gerhard Ludwig Mueller.

– Wolność nie jest dana jako prezent, ale należy ją zdobyć, jest bowiem wartością, która domaga się ofiary. Polska na przestrzeni wieków wielokrotnie musiała o swoją wolność walczyć, była bowiem ofiarą międzynarodowej polityki – zauważył kardynał Mueller.

W tym kontekście wspominał o Powstaniu Warszawskim. – Trzeba

podziwiać wszystkich tych, którzy w czasie Powstania Warszawskiego stanęli, nie po to, aby walczyć o jakieś nierzeczywiste wartości, ale o realną wolność i o przyszłą Polskę. Polska wniosła największy wkład w walkę z narodowym socjalizmem w Europie podczas II wojny światowej – zauważył.

Dodał, że „prawdziwymi zwycięzcami są ci, którzy nie poszli na żaden kompromis, ale byli do końca wierni swoim ideałom i walczą o zachowanie od zniszczenia godności ludzkiej. Podobnie do wielu męczenników chrześcijańskich, którzy nie poszli na kompromis, ale byli wierni aż do śmierci swoim wartościom”. □

opr. za tel. Republika

II Kongres Młodzieży Polonijnej

Ponad 250 osób m.in. z Brazylii, Paragwaju, Stanów Zjednoczonych, krajów skandynawskich i Europy Zachodniej uczestniczyło w zakończonym w Warszawie II Kongresie Młodzieży Polonijnej.

Podczas dziewięciodniowego spotkania młodzi uczestniczyli w warsztatach ewangelizacyjnych, dyskusjach i spotkaniach, m.in. z kard. Kazimierzem Nyczem abp Wojciechem Polakiem i abp Crzegorzem Rysiem. Zwiedzili Warszawę, wzięli udział w obchodach 74. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego oraz w rekonstrukcji historycznej powstańczych walk.

Chcecie być solą ziemi?

Mszę św. na rozpoczęcie Kongresu sprawował 29 lipca w kościele Niepokalanego Poczęcia NMP sprawował kard. Kazimierz Nycz wraz z bp. Wiesławem Lechowiczem, delegatem KEP ds. duszpasterstwa emigracji polskiej.

Metropolita warszawski zaznaczył, że troska Bożej Opatrzności o ludzi jest także troską o wychowanie młodego pokolenia, którą podejmuje Kościół. Przytoczył słowa Jana Pawła II mówiącego, że najważniejszym zadaniem dorosłego pokolenia jest wychowanie młodych, doprowadzenie ich do Boga i do ludzi (...). „Wy młodzi doskonale zdajecie sobie sprawę z tego, że chcecie być solą tej ziemi, światłem tego świata. Nie chcecie być stódkiem, ani też nie chcecie, żeby wam ktoś podawał taki stódzik, w ramach przygotowania, formacji, prowadzenia Was” – mówił kard. Nycz.

Pamięć o polskim dziedzictwie

Uroczysta inauguracja II Kongresu Młodzieży Polonijnej nastąpiła w auli PWTW na warszawskich Bielanach. List do uczestników kongresu skierował prezydent RP Andrzej Duda. Prezydent wymienił bogatą działalność Polaków na Emigracji, która przyczyniła się do odzyskania niepodległości i budowania tożsamości narodowej, wyrażając nadzieję, że będzie ona inspirowała młodych Polaków żyjących poza granicami kraju. „Łączy nas nasza wielka, bohaterska historia oraz wyrastające z Ewangelii i Dekalogu ideały wolności, sprawiedliwości i solidarności. Tej codziennej, międzyludzkiej oraz tej, która jest podstawą pokoju i współpracy między narodami. Dzięki przywiązaniu do tego wspaniałego dziedzictwa, dzięki niezłomnej obronie własnej narodowej tożsamości, Polacy odnieśli jeden z swoich największych narodowych sukcesów. W roku 1918, po 123 latach niewoli, odzyskaliśmy niepodległe państwo” – napisał prezydent.

Z kolei marszałek Sejmu Stanisław Karczewski wspomniął I Kongres Młodzieży Polonijnej oraz Światowe Dni Młodzieży w Krakowie: „To była wielka demonstracja wiary, przywiązania do Pana Boga, do Pana Jezusa. Ale również z Waszej strony przywiązania do Polski, bo przyjechaliście również do ojczyzny swoich ojców, swoich dziadków. Bardzo serdecznie wam za to dziękuję” – powiedział marszałek.

Swoją list do młodych skierował też przewodniczący KEP abp Stanisław Gądecki. „Polska żyje, póki żyją polskie serca wypełnione miłością do ojczyzny. Polska żyje, póki żyją Polacy,

tutaj w sercu Europy oraz wszędzie tam, gdzie rozsiani zostali przez koleje losu” – napisał abp Gądecki.

Jest w was wielka siła

Podczas Mszy św. sprawowanej 30 lipca w kościele Niepokalanego Poczęcia NMP na Bielanach abp Wojciech Polak zachęcał młodzież do poddania się Duchowi Św., otwarcia na Jego działanie i zaufania Mu. „Rozwój wiary i powołania, to najpierw i nade wszystko dzieło Ducha Świętego w nas” – przekonywał Prymas Polski. (...) Prymas zachęcał młodych ludzi, aby uwierzyli, iż jest w nich ukryta wielka siła – „jak w małym ziarnku gorczycy, które rzucone w ziemię, rozrasta się w wielkie drzewo i jak w tej odrobinie kwasu chlebowego, który decyduje o wzniesieniu całego ciasta”. Prymas przywołał słowa papieża Franciszka przypominającego, że Duch Święty działa w sposób skuteczny lecz ukryty i dyskretny, przemieniając człowieka od wewnątrz. „Niech wasze kolejne spotkanie, tutaj, w Warszawie i wspólna modlitwa pomoże wam wszystkim, a przez was również waszym koleżankom i kolegom być ziarnem, które rozrośnie się w piękne rozłożyste drzewo i zacyzmem, czyli zakwasem, które wszystko, całą życiową rzeczywistość przenika i zakwasza Bożym Duchem” – zakończył Prymas.

Obrady Kongresu

Trzy pierwsze dni przebiegły pod znakiem warsztatów ewangelizacyjnych, którym przyświecało hasło wydarzenia: „Wiarą powołani”. – Bezpośrednio odwołuje się ono do dokumentu przygotowującego Synod Biskupów poświęcony duszpasterstwu młodzieży, który będzie odbędzie się w październiku w Rzymie. Chcemy w tych pierwszych dniach pokazać młodym ludziom, co to znaczy powołanie chrześcijańskie i w jaki sposób można żyć wiarą w środowiskach, które są obojętne lub wrogo nastawione do religii chrześcijańskiej – zapowiadał bp Wiesław Lechowicz, delegat KEP ds. emigracji polskiej.

Kolejne dwa dni Kongresu nawiązywały do pogłębiania tożsamości narodowej wśród młodych ludzi i budzenia ducha patriotyzmu. Polonijna młodzież zwiedzała Warszawę, wzięła udział w obchodach 74. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego i rekonstrukcji historycznej powstańczych walk. Ostatnie dwa dni wydarzenia poświęcono omówieniu sposobów realizacji kongresowych wniosków po wyjeździe do swojego kraju.

W końcowym przesłaniu młodzi polscy katolicy z całego świata zaapelowali do rówieśników o tworzenie wspólnot młodzieżowych o charakterze modlitewnym i ewangelizacyjnym. „Żyjąc wśród ludzi różnych kultur, narodowości i religii pragniemy być świadkami Chrystusa, poprzez otwartość na drugiego człowieka i miłość, która pokonuje wszelki lęk” – zadeklarowali.

(...) Uczestnicy Kongresu zaapelowali też do młodych Polaków, by w swoich środowiskach uczestniczyli w życiu Kościoła, zagna-

czając, że w Kościele „czerpiemy moc płynącą ze Słowa Bożego i sakramentów do pełni życia w Chrystusie”. Zapewnili też, że chcą dbać o ojczyste tradycje, język i kulturę, dobre imię Polski oraz że pragną podtrzymywać łączność z ojczyzną.

Natomiast w liście do Franciszka wyrażono wdzięczność za wezwania do bycia aktywnymi i otwierania się na innych. „Pragniemy, zgodnie z Twoim życzeniem, stawać się twórcami kultury spotkania, dialogu i pokoju, opartej na mocnych fundamentach wiary Kościoła katolickiego” – czytamy w liście do papieża. Młodzi informują też, że podczas Kongresu podejmowali refleksje związane z powołaniem do życia wiarą i świadczaniem o wierze we współczesnym świecie. Zapewnili też Papieża o modlitwie w intencji Jego posługi oraz w intencji zbliżającego się Synodu biskupów poświęconego duszpasterstwu młodzieży i Światowego Dnia Młodzieży w Panamie (...).

W rodzinnych stronach św. Stanisława Kostki

1 sierpnia część uczestników Kongresu wzięła udział w obchodach rocznicy Powstania warszawskiego. W „Godzinie W” młodzież modliła się na Powązkach Wojskowych. Następnie śpiewała pieśni powstańcze na placu Piłsudskiego. Pozostali udali się do Rostkowa i Pułtuska w diecezji płockiej, w rodzinne strony św. Stanisława Kostki, patrona młodzieży, którego rok jest właśnie obchodzony w Kościele w Polsce (...). W homilii bp płocki Piotr Libera wskazywał też, że patron młodzieży, nie był „kliwym świętoszkiem, renesansowym szlachcikiem”, ale doskonale przygotował swoją „wielką ucieczkę” z domu rodzinnego, a potem przemierzył całą dzisiejszą Austrię, Bawarię i Włochy, żeby zrealizować swoje „wielkie marzenie”, czyli wstąpić do zakonu. Po wizycie w Rostkowie młodzież przejechała do Pułtuska, w którym zorganizowano przygotowaną przez KSM „Grę terenową ze św. Stanisławem Kostką”.

W warszawskim sanktuarium Miłosierdzia Bożego

2 sierpnia, w kościele Miłosierdzia Bożego przy ulicy Żytniej uczestnicy Kongresu modlili się za powstańców i ludność cywilną stolicy, która zginęła w czasie walk z okupantem 74 lata temu. Na wzór Powstańców Warszawskich bądźcie świadkami wiary, człowieczeństwa i miłości – zaapelował do młodzieży bp Marek

Solarczyk. Zachęcał też młodzież by za przykładem św. Faustyny z otwartością odpowiedział na Boże zaproszenie: „Pan chce uczynić nas dobrze ukształtowanym naczyniem, które ukazują, że w Jego rękach jest człowiekowi dobrze, że zyskuje to, co jest najpiękniejsze”.

W pałacu prezydenckim

2 sierpnia młodzież zwiedzała pałac prezydencki, w tym gabinetu głowy Państwa. Młodych gości w imieniu prezydenta Andrzeja Dudy przywitał minister Adam Kwiatkowski. Przypomniał, że Kongres odbywa się w szczególnym czasie – stulecia odzyskania niepodległości i wyraził nadzieję, że patrzy na przyszłych liderów życia polonijnego, którzy we wszystkich zakątkach świata przejmą pałeczkę pielęgnowania polskości i że będą pamiętać o tym, co łączy Polaków – miłość do Ojczyzny, podtrzymywanej przez Kościół, szkołę, a przede wszystkim rodziny (...).

„Żyjąc wśród ludzi różnych kultur, narodowości i religii pragniemy być świadkami Chrystusa, poprzez otwartość na drugiego człowieka i miłość, która pokonuje wszelki lęk” – czytamy w końcowym przesłaniu.

Delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej na zakończenie spotkania polonijnego zadeedykował młodzieży słynne słowa Jana Pawła II wypowiedziane w 1987 r. na Westerplatte: „Każdy z was, młodzi przyjaciele, znajduje też w życiu jakieś swoje +Westerplatte+. Jakiś wymiar zadań, które musi podjąć i wypełnić. Jakąś słuszną sprawę, o którą nie można nie walczyć. Jakiś obowiązek, powinność, od której nie można się uchylić. Nie można +zdezerterować+”.

Bp Lechowicz wskazywał, że tym Westerplatte jest wiara. „Tylko wtedy, gdy będziemy wierzyć w Jezusa Chrystusa będziemy wykonywać dzieła Boże; tylko wtedy zaspokoimy nasze najgłębsze pragnienia naszego serca i umysłu” – powiedział bp Lechowicz.

Bp Lechowicz dziękował rodzinom, które gościły uczestników Kongresu. „Myślę, że i wy w jakiś sposób doświadczyliście wspólnoty wiary i miłości a może i bliższej obecności pana Jezusa właśnie dzięki przebywaniu z tymi młodymi osobami” – powiedział Delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej. □

opr. za e-kai.pl
fot. EpiskopatNews

Chrześcijaństwo traci swą tożsamość

Kobieta mieszkająca w Paryżu, Francuska z urodzenia, znana dobrze otoczeniu i sąsiadom, gdy przywdziewa hidżab, to dla jej sąsiadów sygnał do niej pokłonu.

foto: G. Frankowska

Zmiana kulturowa i religijna sprawia, że islam zdobywa coraz bardziej teren. Strój arabski, który ma zakrywać włosy, uszy i szyję, będzie dla niej ochroną, aby żaden Europejczyk jej nie dotknął. Dla jej męża z Maroka to swoiste zabezpieczenie. Na początku założenie hidżabu oznaczało czystość i przyzwoitość muzulmanek. Po urodzeniu dziecka, gdy go wdziewa wspomniana kobieta, to wywołuje zdziwienie, wytwarza dystans. W wolnym kraju, te rzeczy się toleruje, choć Francja jako pierwszy kraj zakazała noszenia burki (zakrywanie całego ciała) w miejscach publicznych.

Praktyki religijne w zakresie katolicyzmu spadły we Francji do 5 %, a na Korsyce nawet do 1% i choć w kraju laickim nie publikuje się tych danych, to jednak są one znane. W roku 2018 w 58 diecezjach francuskich nie było święceń kapłańskich – te dane podał *Catholic herald*, tygodnik ukazujący się w Wielkiej Brytanii. Niemniej jest nadzieja, że to właśnie muzulmanie nawrócą się na chrześcijaństwo. Francuzi zaczynają się modlić za nich coraz częściej. Tak też było podobnie w przypadku arianizmu.

Gdy się podróżuje i słucha, co mówią w kraju mieszkańcy, to często w języku potocznym ludzie konstatują: „ça va péter”, czyli to musi pęknąć. Francuzi tracą tożsamość. Gdy zapytałem człowieka ubranego w strój przypominający naszą sutannę, czy jest imamem, to on mi odpowiada: ja praktykuję i natychmiast założył muzulmańskie nakrycie głowy. Gdyby nasza religia była religią mężczyzn, choć na ogół nie robi się takiego rozróżnienia, to jaką wtedy byłibyśmy siłą? Należy się zapytać, czy dajemy świadectwo naszej wierze? Przodkowie budując kościoły i katedry zostawili nam pomniki wiary. O czym – jak nie o apostazji – świadczy ich rozbiór, przerabianie, burzenie czy przenoszenie.

Gdy usłyszałem, że Kościół katolicki nie ma tu autorytetu w dziedzinie moralności, bo który ksiądz się wypowiada na tematy małżeńskie czy związane z antykoncepcją, postanowiłem napisać niniejszy artykuł. Ludzie głośnie i śmieiej o tym mówią, a nawet piszą do papieża. Małżeństwo to nie kontrakt, tylko ono zostało nam objawione jak rzecz święta, sakrament. To inaczej, wcielenie życia Bożego w relację małżonków. To uznanie obecności Bożej w tym akcie. Skoro nawet w Polsce już rodzi się 40 % dzieci poza małżeństwem, to czy społeczeństwo nie odrzuca Boga i zamiast Jego praw, czyż nie wprowadza w życie praw ludzkich? Na Korsyce rozwodzi się połowa małżeństw, podobnie jak w Paryżu. Czy nie należy przypominać o wierności w małżeństwie? Ku temu powinny też służyć rekolekcje parafialne. Nie należy zapominać o przykładach rodziców, krewnych czy znajomych, którzy uświęcali się w małżeństwie. Oni dają wzór siły, odwagi, aby odpiąć pokusy tego świata i kierować się w życiu wiarą. Oni się nie zawiedli, licząc na Bożą łaskę. Obecnie, nawet rocznice ślubu są zaniebdywane we właściwym ich przeżywaniu. Kto mówi o ofercie małżonków, czy woli Bożej względem nich? Małżeństwo to relacja, jaka zachodzi między Chrystusem a Kościołem (por. Ef 5, 21-33).

Mamy dziś małżeństwa świeckie i prawa do rozwodów. Małżeństwo jest nierozdzielne, to znaczy ma walor na wieczność. Co się jednak dziś stało z wiarą i moralnością? Kto potępia środki antykoncepcyjne? W College de France przewodnik z dumą mówił, że to tu wymyślono pigułkę aborcyjną. Parę napisów dało mi do myślenia, że człowiek chce pokazać niezależność od Boga. A czy może być coś bardziej gorszego? Człowiek stawia się w miejsce Boga i chce rządzić Bogiem, a widać to przez małżeństwa homoseksualne. Jeśli w Irlandii większość społeczeństwa głosuje za aborcją, to czy nie są to konsekwencje grzechów i odejścia od Boga? Czy to nie jest apostazja, czyli brak wiary? Jeśli odrzuca się Boga, to odrzuca się zbawienie.

W *De nuptiis et concupiscentia* (11. 13), św. Augustyn jasno mówi o dobrach małżeństwa, rozumianego jako związek mężczyzny i niewiasty. Jeśli małżonkowie są postuszni Chrystusowi, to będą mogli mówić o dobru potomstwa, wiary i sakramentu. Potomstwo ich łączy, dzięki niemu poznajemy samego Pana Jezusa, wiara zaś nie pozwala na żadne cudzołóstwo, a sakrament na żaden rozwód. Czyż zatem sakrament małżeństwa, przeżywany z wiarą i wg „Tradycji katolickiej”, nie jest on drogą do wieczności?

Być może miłość ukazana przez Pana naszego Jezusa Chrystusa będzie przeżywała renesans w sercach ludzkich. Należy dać Bogu pierwsze miejsce. *Gdy Bóg jest na pierwszym miejscu, wtedy wszystko jest na swoim miejscu* – tak mówi stare porzekadło i mądrość ludowa. Poprzez obronę węzła małżeńskiego, będziemy bronili wiary. □

ks. Grzegorz Jaskiewicz

Uroczystości 100-lecia Odzyskania Niepodległości

W kościele polskim p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny przy Pl. Concorde, w sobotę 22 IX o godz. 11:00 odbędzie się uroczysta Msza św. w intencji IV Zjazdu Klubów GP Europy Zachodniej, na którą serdecznie zapraszamy wszystkie organizacje polskie oraz Polaków przebywających w Paryżu i regionie paryskim.

We wspólnej modlitwie będziemy dziękować właśnie Matce Bożej – za Jej wstawiennictwo w intencjach Ojczyzny, za odzyskanie przez Polskę tak upragnionej Niepodległości. W czasie

nabożeństwa przekażemy również wotum dziękczynne w postaci korony na obraz NMP od Klubów GP oraz wszystkich rodaków w kraju i na emigracji.

Po Mszy św. udamy się w pochodzie przed pomnik Solidarności przy placu Inwalidów, gdzie odbędą się dalsze uroczystości 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski z udziałem przedstawicieli polskich władz państwowych i kościelnych. Liczne uczestnictwo Państwa w tej uroczystości podkreśli nasze przy-

Naród znający swoją godność

„Prześladowanie Cjczyzny: ks. Stanisław Brzóska i jego „wrogowie”.

Jaki stosunek do Ojczyzny lub do tematu Ojczyzna Polska mieli nasi przodkowie? Coraz bardziej jawi mi się prawda, że Ojczyznę i właściwego stosunku do niej trzeba się uczyć, tak jak i uczyć się trzeba poznania Boga i właściwego odniesienia do Niego. Postacią, która zasługuje na wspomnienie w 100-lecie odzyskania niepodległości, gdyż ma wiele do powiedzenia nam współczesnym, jest ks. Stanisław Brzóska, który zasłynął jako bohater powstania styczniowego 1863 r., którego stawką była niepodległość Ojczyzny.

Stanisław Brzóska urodził się w Dukowie koło Białej Podlaskiej w 1834 r., ukończył białą szkołę wydziałową, wstąpił do seminarium ówczesnej diecezji podlaskiej (dziś siedleckiej) w Janowie Podlaskim, święcenia kapłańskie przyjął z rąk biskupa Piotra Pawła Beniamina Szymańskiego w 1858 r. Pracował na wikariatach w Sokółowie Podlaskim i w Łukowie. W czasie obudzenia nadziei na niepodległość poparł całym sercem sprawę polską. W Łukowie wszedł do organizacji konspiracyjnej, kładącej podstawy pod przyszłe powstanie i wolność Ojczyzny. W czasie powstania stał się kapelanem i czasami dowódcą oddziału żołnierzy. Nigdy nie chciał opuścić sprawy i złożyć broni, stosownie do przysięgi wojskowej, jaką złożył na wierność Rządowi Narodowemu. Niezłomny rycerz walczącej Ojczyzny! Nie przestraszył się gróźb władz rosyjskich, nie stracił nadziei na zwycięstwo sprawiedliwej sprawy.

Nic dziwnego, że stał się postacią znaną w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych, a wcielonych do Imperium Rosyjskiego. Stał się również znany na emigracji, np. w Brukseli, dzięki Polakom utrzymującym kontakt z walczącą Ojczyzną. Mógł być też znany na Zachodzie dzięki dyplomacji. Rzeczywiście w jednym z raportów konsula generalnego Francji w Warszawie znalazło się jego nazwisko.

Raport ten datowany na 27 maja 1865 r. był skonstruowany wokół postaci ks. Brzóska, o którym już wiadano, że został pojmany. Nie przez przypadek ten polski ksiądz stał się bohaterem depeszy dyplomatycznej, wg której Francja miała lepiej orientować się w swej polityce wobec Rosji w sprawie

polskiej. Jej autor, pan Paul Marcellin Béranger urodzony w Paryżu w 1838 r., a od 1861 r. konsul uczeń w Warszawie, wykorzystał wiadomość, aby ocenić politykę Rosji wobec Polski, tak w kwestii działań militarnych jak i reforma administracyjnych, mających na celu jej absolutne poddanie Rosji. Oceniał ją bardzo krytycznie. Klęska Rosji, choć symboliczna na ówczesny czas, jawiła mu się przez pryzmat postawy ks. Brzóska. Ksiądz, miesiącami nieuchwytny przez wojska rosyjskie, nawet te najbardziej elitarne, świadczył o słałości militarnej Imperium. Ksiądz, miesiącami wspierany, ukrywany i strzeżony przez mieszkańców Podlasia, świadczył o nieskuteczności reform administracyjnych na wsiach i w miastach, mających na celu zdobyć serca dla cara. Ten opór niezłomnego księdza odkrywał nieskuteczność i demaskował barbarzyństwo polityki rosyjskiej wobec Polaków. Teza, jaką postawił Béranger zamykała się w obrazie eksperymentów dokonywanych przez Rosję na organizmie Polski, która była dla „lekarzy” *animavilis*, czyli podłą duszą. W oczach francuskiego dyplomaty eksperymenty te były nie do przyjęcia, gdyż prowadziły nie do uleczenia, lecz do zniszczenia „pacjentki”.

Francuski dokument okazał się tekstem odkrywającym polską duszę, nie podłą, ale szukającą cnoty, także w życiu politycznym. Było więc dla mnie zaszczytem przygotowanie tego dokumentu czytelnikom, aby służył poznaniu i uczeniu się patrzenia i działania dla sprawy Ojczyzny. I rzecz podstawowa: odkrywa on istnienie Ojczyzny. Jest to niebanalne stwierdzenie, gdyż doba w której żyjemy nie niesie oczywistości w uznaniu wymiaru wspólnotowego życia Polaków, lecz raczej tendencją jest, jak i w całej Europie, a nawet w świecie – może zbyt uogólniając – skrajny indywidualizm i poszukiwanie swoich interesów.

Czyż nie istnienie ojczyzny odkrywa ten fragment, pod którym podpisał się ks. Brzóska jako wikary łukowski: „Jęczeć pod jarzmem cywilnie ugniatającym – pod Rządem zabijającym wszelkie swobody narodowe – wszelkie poczucia swojskie straszne jest i okropne dla narodu znającego swą godność i mitu-

jącego swą ojczystą ziemię; bo życie takie słusznie uważać można za śmierć cywilną”. I dalej „(...) wyciętym będąc ze wszystkiego, co człowiekowi i Chrześcijaninowi jest drogie, gdy [naród] widzi nadto i Religję swoją ujarzmioną, i Kościoły – tę to jedyną ucieczkę utrapionych – pogwałcone – i synów i córki za wyznanie wiary Ojców swoich gnębione i prześladowane, o! wtenczas godzien jest największego politowania, bo wtenczas trupem jest chodzącym, – umarłym narodem, choć na pozór żyjącym – wtenczas, już mu nic nie przestaje, jak tylko gorzkie – pozerające tży ronić – tży bez pociechy i nadziei. W takim niestety stanie nasz naród Polski od lat wielu pozostaje – w takim stanie od lat wielu wyciągał skostniałe ręce do niebios – w takim stanie żebrał pomocy i ratunku. Lecz gdzież go znajdzie! Na rany polityczne nie łatwa pomoc, bo obcy ledwo litościwie westchnienie dla nieszczęśliwych kiedy niekiedy proszą. A w religijnemu ciśnieniu, gdzież się oglądał – gdzież szukał pociechy, gdzie i do dziś dnia szuka ulgi i ratunku? Oto w swoich reprezentantach religijnych – w nas Kapłanach Chrystusowych”. Pisali to kapłani dekanatu łukowskiego, widząc swoją rolę w życiu Ojczyzny, która istniała. Ale czy długo jeszcze miała istnieć?

Słowa te dają do myślenia! Jest Ojczyzna czy jej nie ma? Jest czegoś warta czy nic lub niewiele! Ks. Brzóska i wielu w jego epoce dali odpowiedź, on ją przypieczętował świadectwem na szafocie w Sokółowie Podlaskim w dzień jarmarku 23 maja 1865 r. gdy miał wypowiedzieć, że umierał za ukochaną Ojczyznę. □

ks. Jacek Wajda

wiązanie do tak bliskich nam Polakom na emigracji wartości chrześcijańskich i patriotycznych.

W ramach obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski, w niedzielę 23 IX 2018 roku o godz. 18:00 w Ambasadzie Polskiej w Paryżu przy rue Saint Dominique, odbędzie się uroczysty koncert w wykonaniu bardów niepodległościowych Pawła Piekarczyka i Leszka Czajkowskiego pod tytułem „Nieugięci i niepokorni”. Będzie to przypomnienie chwil chwały naszego oręza, od Oleandrów po Bitwę Warszawską, ujęte w słowa i muzykę skomponowaną przez wyko-

nawców specjalnie na te uroczystości i koncert. Przed koncertem będzie miał miejsce wykład wprowadzający w tematykę wydarzeń z lat 1918–20 red. Tomasza Łysiaka. □

Serdecznie zapraszamy na powyższe uroczystości

Bierzmowanie - szczególnie dar Ducha Świętego

Zgromadzona w wieczniku na Eucharystii – 23 czerwca 2018 roku – w wigilię narodzin św. Jana Chrzciciela – w Kościele polskim pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny na Concordzie w Paryżu, polska młodzież, otrzymała dary Ducha Świętego.

Sakramentu Bierzmowania udzielił, teźe młodzieży, ks. biskup Jan Wątroba, ordynariusz diecezji rzeszowskiej. Sakrament dojrzałości chrześcijańskiej otrzymało 128 osób. Przygotowywali się do

tego sakramentu przez cały rok szkolno-katechetyczny, pod opieką duchową i wsparciem katechetycznym ks. Marcina Mazura. Do grupy bierzmowanych dołączyła również młodzież z sąsiednich parafii.

Na sprawowanej przez ks. bpa Jana Eucharystii, kościół był wypelniony przybyłymi kandydatami, świadkami, rodzinami i gośćmi. Przekazanie darów Ducha Św. odbyło się przy przepięknej liturgii słowa i śpiewie w obecności ks. proboszcza Pawła Witkowskiego, który serdecznie wszystkich przywitał – w tym ks.

Poczytaj mi Biblię

ciąg dalszy ze str. 9

Jak sprawić, żeby Biblia była ciekawa dla dzieci? – Najważniejsze, żeby wprowadzić w domu zwyczaj czytania i opowiadania Biblii – twierdzi Piotr Kosiak. – Wieczorem, przed snem, kiedy jest czas, żeby porozmawiać, i dziecko się przed nami otwiera, warto opowiedzieć historię, która będzie odpowiedzią na jakąś sytuację z danego dnia. Jeśli nasza pociecha z czymś sobie nie radzi, można zaproponować historię Samsona, który za pomocą osłej szczęki pokonał armię Filistynów, albo Daniela, który nie bał się przebywać w jaskini pełnej lwów. Dużą pomocą mogą być różne dostępne na rynku wydania opowieści biblijnych z ilustracjami, ale ważne, byśmy sami też podkładał w danej historii to, co jest dziecku bliskie. Opisując wygląd Pana Jezusa, możemy np. powiedzieć: „miał mądre oczy jak ty”. Nie chodzi tu o zmienianie słowa Bożego, tylko o uzmysłowienie dziecku, że słowo Boże dotyka istotnych dla niego spraw.

Wszystkimi zmysłami

Piotr Kosiak podsuwa wiele – sprawdzonych przez siebie w praktyce – pomysłów na to, jak sprawić, by nasze dzieci zaprzyjaźniły się z Pismem Świętym. Jednym z nich jest stworzenie w domu miejsca, które kojarzy się z Biblią: – Dzieci uwielbiają budować namioty z koców, krzesel i innych dostępnych w domu przedmiotów. Stwórzmy im taki „namiot spotkania”, miejsce, w którym będą mogły posłuchać opowieści i pomyśleć przy tym o swoim życiu. Przedszkolakom, które kochają pluszaki, opowiadam historie biblijne za pośrednictwem żyrafy o imieniu Geoffrey, która uciekła Noemu z arki – uśmiecha się katecheta.

A jak to się ma do zestawu „Biblia audio kids”? – Wyboru dokonaliśmy, uwzględniając dziecięcą wrażliwość – podkreśla Piotr Kosiak. – Świadomie wybieraliśmy te fragmenty Pisma Świętego, które nie są zbyt drastyczne. Nie chodzi o to, żeby od razu przestraszyć dziecko scenami biczowania czy ukrzyżowania Pana Jezusa. Wprowadzamy je w świat wiary stopniowo, w sposób adekwatny do wieku.

Do jakiej grupy wiekowej adresowany jest projekt? – Do słuchaczy, którzy mają tyle lat co nasi eksperci, czyli mniej więcej od 4 do 12 lat – wyjaśnia Krzysztof Czeczot. Ekspertami są dzieciaki, które w krótkich filmikach prezentowanych na kanale YouTube „Biblia audio superprodukcji” słuchają biblijnych fragmentów, a następnie w rozmowie z Piotrem Kosiakiem zadają pytania i próbują wyjaśnić to, co w danej scenie wydaje się trudne. Dzięki temu dowiadujemy się, dlaczego Pan zesał potop, jak otworzyło się Morze Czerwone, jak wygląda Bóg i dlaczego wybrał Mojżesza. Komentarze zawarte na płytach powstały więc bezpośrednio z dziecięcej inspiracji.

Co jeszcze ustuszymy na biblijnych krąkach dla najmłodszych? Wodę płynącą ze skaty, odgłosy wesela w Kanie Galilejskiej albo szum z nieba towarzyszący zstaniu Ducha Świętego. A do tego maluchy otrzymają w książeczce obrazki, które będą mogły samodzielnie pokolorować. Będą więc obcować z Biblią nie tylko przez uszy, ale także przez ręce i oczy. □

Szymon Babuchowski
Gość Niedzielny

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

Josef Ostrowski – Paris –	200€
Thadee Lasek – Bollwiller –	20€
Eugenie Wisniewski – La Ferté sous Jouarre –	500€
Danielle Wojton – Metz –	100€
Elisabeth Kurowiak – Ruitz –	80€
Theodore Kurowiak – Houdain –	100€
Noelle Tourneur – Hatriz –	40€
Henri Roszak – Barlin –	50€
Ks. Richard Fyda – Dijon –	240€
Ks. Bronislaw Rosiek – Nice –	500€
Ks. Kamil Iwanowski – Montigny Le Bretonneux –	160€
Christine Smati – Toulouse –	100€
ADL Paroisse Sainte Trinite – Lyon –	1.000€
Wioletta Jaskot – Paris –	50€
Yann Nalin ou B Samsel – Lyon –	25€

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise,
263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

biskupa Jana, a także sekretarza biskupa ks. Łukasza Hendzla.

W homilii Biskup rzeszowski zadał pytanie zgromadzonej młodzieży: Czy wiecie jak wielki dar otrzymacie w Sakramencie Bierzmowania? Odpowiedział, że właśnie otrzymacie 3 osobę Trójcy Świętej. Ducha Św. to jest Miłość Ojca i Syna. Wyjaśnił dalej, że Pan Jezus Chrystus obiecał posłać Ducha, Św. który przychodząc na ziemię, przynosi siedem darów Ducha Św. Apostołowie zgromadzeni w wieczerniku oczekiwali zstąpienia Ducha Świętego i przygotowywali się do tego zbawczego wydarzenia.

Przypomniał, że Święty Jan Paweł II wielokrotnie przy udzielaniu Sakramentu Bierzmowania odwoływał się do słowa „dar”,

który oznacza Ducha Świętego To, co jest nam dane jest jednocześnie zadane. Co jest tym zadaniem i obowiązkiem? Być świadkiem Jezusa Chrystusa. Jezus chce byśmy byli przez całe nasze życie świadkami.

Kończąc, ks. biskup Jan pragnął, aby młodzież przez Sakrament Bierzmowania, wielkiego obdarowania Duchem Świętym, umocniona i wyposażona w Jego Dary kierowała się w życiu codziennym prawdziwymi wartościami chrześcijańskimi i mądrymi codziennymi wyborami. □

*Wdzięczni Bogu za Sakrament Bierzmowania
(fot. B. Kulej)*

Koło historii *ciąg dalszy ze str. 8*

Kaligula wierzył, że był nieomylny, więc nawet konia mógł bez straty mianować senatorem, bo i tak wszyscy mieli robić to, co on im kazał; podobnie jak Kaczyński wierzy, że Andrzej Duda może być bez straty prezydentem, a pani Przyłębska szefową Trybunatu, jeśli tylko będą robili to, co on im każe”.

Europostanka Róża Thun: „Gnój lejący się z TVPIS zalewa Polskę. Smród dociera nawet tam, gdzie się tego czegoś nie oglądał”. Sędzia Waldemar Żurek o kandydatach do nowej Izby Dyscyplinarnej: „Za „judaszowe srebrniki” będą mieli ręce po łokcie umoczone we krwi” (...). Aktorka Joanna Szczepkowska: „rząd PiS jest najgorszą grupą poza PRL”. Dziennikarz Tomasz Lis: „Grupa jetopów kierowana przez zakompleksionego zamordystę,

przy pomocy tchórzliwego figuranta pełniącego funkcję prezydenta, zamieniła państwo w żątosną republikę bananową”. Postanka PO Kinga Gajewska (tzw. „gimbaza” tej partii) mówi: „Bójcie się, bo my was rozliczymy!” i uzupełnia te słowa gestem podrzymania szyi... Aktor Daniel Olbrychski: „Dziś patriotyzm to odsunięcie od władzy PiS. Za wszelką cenę”. Adam Michnik: „Ich polityka przypomina nieustanne mordobicie: tkanie konstytucji, likwidacja niezależnego sądownictwa, zawłaszczanie majątku państwa przez pisowską nomenklaturę, brutalne uderzenie w niezależność kultury, w teatr, film, muzea, nawet w Puszcę Białowieską (...) Czy musimy żyć w tym smrodzie jeszcze dłużej? Czy Polska na nic lepszego nie zasłużyła? Nie dajmy się zadusić!”.

I jeszcze b. prezydent Bronisław Komorowski, który wzywał wprost do

rokoszu i to w rocznicę 550-lecia parlamentaryzmu w Polsce: „Oprócz tej złej tradycji, była tradycja czysto obywatelska, były to konfederacje. Szlachta, postawie zawiązywali konfederacje w imię najważniejszych celów”.

A przecież to tylko mowa „elity elit” i zaledwie kilka pierwszych lepszych z niej cytatów. Bardziej szeregowi działacze KOD, wychowankowie tych nauk, sięgają już bezpośrednio po rękoczynny i zwykły stek wzywk i przekleństw. Można tu co prawda białolić o upadku obyczajów i kultury, ale osobiście z takiego obrotu sprawy tylko się cieszę. Na moich oczach maski spadają, „elita” pokazuje prawdziwą twarz postbolszewickiego zamordyzmu i kończy się jej uzurpowana rola. Król jest po prostu nagi... □

Boydan Usowicz

PARYŻ – NORMANDIA 16-17 CZERWCA 2018 R.

Śladami Generała Maczka

Postać wybitnego polskiego dowódcy okresu II-giej wojny światowej, który brał udział podczas batalii normandzkiej 1944 r. w walkach o wyzwolenie Francji, Belgii i Holandii stała się tematem dwudniowych obchodów zorganizowanych we Francji przez Stowarzyszenie Obrońców Krzyża.

Uroczystości te mogły się odbyć dzięki wsparciu Ambasady i Konsulatu Polskiego w Paryżu oraz dzięki licznemu udziałowi działaczy i członków innych organizacji i stowarzyszeń polonijnych z Paryskim Kołem Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i ich Rodzin. Swojego wsparcia – temu wydarzeniu – udzieliła także Federacja Polonii Francuskiej. W wielu akcjach związanych z powodem tego wydarzenia osobiście uczestniczył również Prezes FPF Stanisław Aloszko. Uroczystości te odbywały się pod patronatem TVP Polonia. W pierwszym dniu tego patriotycznego święta, które odbywało się w salonach Ambasady Polskiej w Paryżu, miały miejsce wystąpienia oficjalnych gości – przybyłych specjalnie na te szczególne okoliczności z Polski. Marszałka Senatu i senacką Komisję d/s Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą reprezentowali panowie Senatorowie: Maciej Łuczak, z-ca Przewodniczącego Komisji oraz Andrzej Pająk

jeden z jej członków. Z kancelarii Prezydenta RP przybył Bogustaw Winid, doradca prezydencki. Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych reprezentowała pani Magdalena Merta. Gośćmi uroczystości byli też przedstawiciele stowarzyszenia „Godność” z Gdańska w osobie pana Andrzeja Osipowa. Przybył on z grupą młodzieży, aby mogli oni także poznać osobę gen. Stanisława Maczka, który jest znaną postacią – już historyczną i ciągle jeszcze podziwianą za swoje zasługi, zdobyte wiedzą i doświadczeniem na polu walki z niemieckim wrogiem.

Wcześniej w imieniu Ambasadora RP we Francji JE Tomasza Młynarskiego uroczystości oficjalnie otworzył pan Minister Tomasz Majchrowski, który życzył udanej konferencji związanej z postacią polskiego Generała, bohatera walk o Normandię latem 1944 r. Ze strony organizatorów, wszystkich gości i obecnych przywitała i konferencje poprowadziła pani Maria Jolanta Dźwigąła, Prezes Stowarzyszenia Obrońców Krzyża.

O osobie wybitnego dowódcy I Dywizji Pancernej Gen. Stanisława Maczku, mówił w bardzo obszernym i udokumentowanym wystąpieniu, szef ataszatu ptk Sławomir Pawlikowski. Wśród gości z Polski byli także przedstawiciele 11 Dywizji Kawalerii Pancernej wraz ze swoimi dowódcami, którzy podtrzymują tradycje patriotyczne zapoczątkowane przez żołnierzy właśnie gen. Maczka (...).

Natomiast konferencję poświęconą Generałowi i jego drodze bojowej podczas II-giej wojny światowej przedstawił prof. Wiesław Wysocki z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego z Warszawy. Twórca polskiej zwycięskiej dywizji pancernej znalazł się na czarnej liście komunistów, którzy odebrali mu polskie obywatelstwo i który po zakończeniu działań wojennych pozostał na emigracji politycznej w Anglii. Taki los tułacza – bez własnej Ojczyzny – był niestety mu zadany za jasne i wyraziste poglądy, dotyczące rzeczywistości, która nastąpiła wraz z zakończeniem II-giej wojny światowej i utrwalaniu się – za zgodą aliantów – komunistycznego systemu rządów narzuconych Polsce przez Rosję sowiecką. Dużo ciekawych detali dotyczących Gen. Maczka oraz drogi bojowej I-szej Dywizji podał w swoim wystąpieniu drugi z prelegentów pan Grzegorz Kuba z Warszawy.

Pierwszy dzień uroczystości poświęcony generałowi Maczkowi uświetnił polonijny chór Piast, który w tym dniu zaprezentował

wiele pieśni patriotycznych i wojskowych nawiązujących do polskich tradycji związanych z okresem walk o wolność i niepodległość. Pierwszy dzień zakończył się poczęstunkiem i rozmowami, które odbywały się pomiędzy zaproszonymi gośćmi i uczestnikami spotkania.

Część druga uroczystości zaczęła się od wyjazdu 4-ma autobusami z Paryża na Polski Cmentarz Wojskowy, który znajduje się w Greinville-Langannerie w Normandii. Na ten wyjazd Przybyło prawie 300 osób, w większości uczniowie z polskiej szkoły im A. Mickiewicza w Paryżu. Byli z nimi także uczniowie ze szkoły „Quo vadis” działającej w Domu Kombatanta. Uroczystości te rozpoczęły się uroczystą Mszą świętą sprawowaną w intencji polskich żołnierzy gen. Maczka poległych w czasie Bitwy pod Falaise. Zwycięska Bitwa I Dywizji spowodowała załamanie się niemieckiej obrony i w rezultacie pozwoliła na szybkie i w miarę nieniszczące miast i miejscowości wyzwalenie północnej Francji, potem Belgii i Holandii. Msza św. jest na tym cmentarzu w warunkach polowych corocznie organizowana przez Stowarzyszenie „Amicale des Anciens Combattants de la 1re Division Blindée Polonaise de Potigny”. Przed jej rozpoczęciem przedstawiciele organizatorów oraz wszystkich delegacji polskich i francuskich złożyli u stóp polowego ołtarza wieńce i wiązanki kwiatów. Mszy świętej towarzyszyły liczne polskie i polonijne oraz francuskie poczty sztandarowe. Reprezen-

tacja Czarnej Dywizji z Żagania wystawiła swój poczet sztandarowy asystujący uroczystej Mszy świętej. Przewodniczył jej i kazanie wygłosił ks. inf. Stanisław Jeż, który odprawił ją w asyście ks. Jerzego Gubernata, polskiego kapłana pracującego wśród miejscowej Polonii. Po Mszy świętej dzieci i młodzież składały na każdym grobie białe i czerwone róże. Uroczystości te miały bardzo podniosły charakter, ponieważ uczestniczyło w nich bardzo duże grono osób z władz regionalnych, departamentalnych oraz z miejscowości, które wyzwalał żołnierze Gen. Maczka.

Po tej części wszyscy zaangażowani w ten podróż śladami Gen. Maczka udali się do Montormel (4 autobusy) na wzgórze 202 zwane Maczuga. Tam pod pomnikiem Gen. Maczka oraz pod tablicą pamiątkową monumentu Maczuga, zostały złożone wiązanki kwiatów oraz oddane, przez polskich żołnierzy, uczestniczących w uroczystości honory wojskowe. Tej ceremonii towarzyszyły polonijne i polskie oraz francuskie poczty sztandarowe. Dla licznej młodzieży i dzieci szkolnych to ważna ceremonia, podczas której śpiewa się polski Hymn, ona na zawsze zapada głęboko w pamięć. Płk S. Pawlikowski wraz ze swoimi gośćmi przedstawił przebieg działań wojennych, które rozgrywały się prawie 74 lata temu właśnie w tym miejscu, czyli na wzgórzu 202. Żołnierze walczący w tym strategicznym miejscu swoją determinacją, męstwem i poświęceniem obronili

swe pozycje i w konsekwencji zamknęli, jak w butelce, okrążone przez aliantów wojska niemieckie. Straty w ludziach i w sprzęcie dla wroga były tak duże, że nie mogli oni podjąć żadnej akcji lub kontruderzenia. Bardzo wielu z nich zostało wziętych do niewoli wraz ze sprzętem. Więcej na ten temat młodzież i dzieci oraz inni uczestnicy mogli obejrzeć uczestnicząc w pokazie i zwiedzaniu miejscowego muzeum.

Po obejrzeniu panoramy rozciągającej się ze wzgórza 202 i po zastużonym posiłku uczestnicy normandzkiego wyjazdu śladami gen. Maczka wyruszyli w drogę powrotną do Paryża zatrzymując się w Liesieux. Jest to miasto, w którym urodziła się i mieszkała i działała, jako zakonnica, św. Teresa od Dzieciątka Jezus oraz jej święci Rodzice. W planie było zwiedzanie Bazyliki, która została wybudowana dla zapewnienia licznym pielgrzymom odpowiednich warunków sprawowania kultu św. Teresy oraz klasztoru, w którym – ta młoda wtedy osoba – a dzisiaj Święta przeżywała swoje codzienne życie i wypełniając w tym miejscu własne powołanie. Dwa dni uroczystości poświęconych gen. Maczkowi zakończyły się wiecznym powrotem do Paryża. Ważna lekcja historii dla wszystkich. I jednocześnie przestroga przed pychą tego świata. Oby nigdy nie powtórzyła się taka sytuacja, bo Polska i Polacy, już wystarczająco dużo krwi przelali dla świata i Europy. □

Stanisław Aloszko
fot. Z. Adamek

ZAPROSZENIE

38 rocznica powstania Solidarności

Stowarzyszenie Polskich Kombatantów i ich rodzin we Francji zarząd Koła Paryż.

W roku 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości Paryskie Koło SPK zaprasza na uroczystości upamiętniające 38 rocznica powstania Solidarności. Losy naszego narodu i kraju przeplatane są takimi wydarzeniami, które pozytywnie rzutują na jego wizerunek wśród własnych obywateli oraz innych narodów Europy czy świata. Z tej okazji Zarząd Paryskiego Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i ich Rodzin we Francji zaprasza rodaków i wszystkich przyjadłóć Polski w niedzielę 2-go września 2018 r. do uczestnictwa o godz. 11:00 w uroczystej Mszy św. w polskim Kościele na Concorde w Paryżu. Następnie na Manifestację patriotyczną zaplanowaną na Placu Inwalidów. Tam właśnie przy pomniku Solidarności odbędzie się manifestacja patriotyczna. Początek przewidziany jest na godz. 13:45. Msza św. będzie

poświęcona tym wszystkim, którzy w 1980 r. podjęli trud odzyskania podmiotowości przez całe polskie zniewolone społeczeństwo. Dzisiaj widzimy wyraźnie, iż Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Solidarności stał się wówczas wielkim ruchem społecznym, który sprzeciwił się komunistycznemu reżymowi trzymającemu wszystko w swoich rekach.

Podczas manifestacji przewidziane są wystąpienia nawiązujące do tych wydarzeń 1980 r., które w Polsce doprowadziły do powstania pierwszych w bloku komunistycznym Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych „Solidarność”. Zarząd Koła przewiduje krótkie wystąpienia w formie wspomnień, wrażeń i osobistych relacji, które przedstawią bezpośredni uczestnicy tych narodowych wydarzeń (...).

NSZZ „Solidarność” to historia 10-milionowego społecznego ruchu sprzeciwu wobec władz komunistycznych. Po 38 latach trzeba spojrzeć na tę rzeczywistość w kontekście nowych i nie znanych dotąd zdarzeń i ujawnianych ostatnio faktów (...).

Jednocześnie Koło Paryż będzie wspominało ofiary totalitaryzmów: niemieckiego faszyzmu, który 1-go września 1939 r. napadem na Polskę rozpoczął II wojnę światową, jak i rosyjskiego komunizmu, który z kolei 17-go września 1939 napadem od wschodu, dokonał wraz z Niemcami hitlerowskimi, IV-go rozbioru Polski. Obowiązkiem naszym, jako SPK w Paryżu, jest pamiętać o tych właśnie rocznicach, ponieważ dotyczą one przede wszystkim tych, którzy poświęcili swoje życie w obronie wolności i niezależności Polski. □

Za Zarząd Koła Paryż SPK
Wiceprezes Stanisław Aloszko
(20 rue Legendre 75017 Paris)

- DÉMÉNAGEMENT, - TRANSPORT
- AUTOLAWETA
- PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU
Tel. 06 30 40 49 49

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.

Edyta - T. 06 22 72 26 68;

e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

1279p77

1294p85

GŁOS
KATOLICKI

PRZYJACIELE

Ks. Kupczak Stanisław -

120€

Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

Związek Bractw Różańcowych we Francji zaprasza 13 września

Pielgrzymka do Dadizele

W imieniu Ks. Dyrektora Romana Domagały i Zarządu Bractw Różańcowych we Francji oraz Związku Polek, Mężów Katolickich, Katechetów i Krucjaty serdecznie zapraszamy na doroczną Pielgrzymkę, która odbędzie się w czwartek 13 września 2018 w Dadizele (Belgia).

Porządek dnia:

- Msza św. o godz. 10.30; - przerwa obiadowa; - Nabożeństwo Różańcowe o godz. 15.00.

Przybądźmy licznie, aby z Maryją rozpocząć nowy rok pracy. Zapisy prosimy zgłaszać do prezesek poszczególnych Kół Różańcowych. Cześć Maryjo!

Sekretarki Związku: St. Napora, L. Jabłoński

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

1238p66

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „ustugi” - do 10 słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („ustugi” - 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkac@club-internet.fr

Pielgrzymka do Fatimy: 9 - 14 października 2018

Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza Rodaków na Pielgrzymkę wdzięczności za Niepodległość Ojczyzny.

Program: 1 dzień (i nocleg) - Lizbona. Msza św. w Sanktuarium Chrystusa Króla, votum wdzięczności za ocalenie Portugalii od horroru II Wojny Światowej; Nawiedzenie miejsca urodzenia św. Antoniego Padewskiego; Zwiedzanie klasztoru hieronimitów.

2 dzień (w drodze na nocleg w Fatimie) - Zwiedzanie Wybrzeża Atlantyku w Nazaré oraz Alcobaca i Bathalię. Pozostałe 3 dni Fatima.

Wylot z Paris-Orly liniami TAP (lot 443) 9 września g. 7⁰⁰. Powrót z Lizbony liniami TAP (lot 438) g. 16⁴⁰ na Paris-Orly 14 października g. 20⁰⁵. Mieszkamy u Sióstr Dominikanek (200 m od Sanktuarium).

Koszt: 750 € - zawiera: przelot (jeden bagaż nadawany i bagaż podręczny), transfery, wstępy, hotel z pokojami dwuosobowymi, ubezpieczenie oraz trzy posiłki dziennie.

Przy zgłoszeniu podajemy: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz wpłacamy wpisowe: 350€ (gotówką, przelewem, bądź czekiem wystawionym na: «Aumônerie Polonaise» CCP 2334369 N Paris), z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Fatimy». **Zapisy do końca czerwca 2018.**

Kontakt: ks. dr. Krystian Gawron wicerektor PMK, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux,
T. 01 46 45 79 79;
06 27 96 36 40; e-mail: sempol.paris@gmail.com

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE

przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24

Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku

Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI I DOROSŁYCH Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66
45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

- NAPRAWA KOMPUTERÓW,
- INSTALOWANIE PROGRAMÓW,
- WYMIANA PODZESPOŁÓW.

T. 06 98 42 59 75

MASZ PROBLEM Z HAZARDEM?

Może anonimowi hazardziści pomogą?
Každy miting AH otwarty.

W každy poniedziałek o godz. 19

Salka przy kościele Św. Genowefy w Paryżu
(18, rue Claude Lorrain, metro Exelmans)

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS

www.dentylis.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

01.41.13.45.05
boulogne@dentylis.fr

Mówimy po polsku

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

Zapraszamy na spotkania wspólnoty

"12 - KROKÓW"

DLA DOROSŁYCH DZIECI ALKOHOLIKÓW

w každy poniedziałek w godz. 19.30-21.00
salka parafialna - 9, Villa Saint Jacques, Paryż
(metro Saint-Jacques lub Denfer Rochereau)

Spotkania mają charakter otwarty, niewymagane są wcześniejsze zapisy.

Kontakt: niejestessam.dda.paryz@gmail.com

- TŁUMACZENIA -

Stanisław Bocianowski - dr Prawa
- Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 28 (2733): 26.8-2.9. 2018

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France)

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31, 01 42 96 23 29.

E-mail: vkate@club-internet.fr, vkate@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś - Recteur mcp.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 14.8.2018

Inf. o prenumeracie na str. 3

UBEZPIECZENIA PO POLSKU**Grażyna Lubicz Fernandes**

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

**TVP
POLONIA****PROGRAM TV***27 sierpnia – 9 września 2018***PONIEDZIAŁEK 27 SIERPNI**7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Kulturalni PL 12²⁰ Publicystyka 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Felieton 13¹⁰ Dom niespokojnej starości – serial 13⁴⁵ Chichot losu – serial 14⁴⁰ Oczy w oczy 15¹⁰ Dok. 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Rezydencja – telenowela 16²⁵ Reportaż 16⁵⁵ Skowroneczek 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Niedziela z 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Dom niespokojnej starości – serial 19²⁵ Nad Niemnem 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiado-mości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ U Pana Boga w ogródku 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22¹⁰ Halo Polonia 23⁰⁵ Dok. 0¹⁵ Rezydencja – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Skowroneczek 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości**WTOREK 28 SIERPNI**7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Felieton 13¹⁰ Dom niespokojnej starości – serial 13⁴⁵ Przedwiośnie – serial 14³⁵ Dok. 15⁴⁵ Wiado-mości 15⁵⁵ Rezydencja – telenowela 16²⁵ Dok. 16⁵⁵ Dla dzieci 17¹⁰ Mój zwierzyniec 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Podróże z historią 18²⁵ Wojsko-polskie.pl 18⁵⁵ Dom niespokojnej starości – serial 19²⁵ Kierunek Zachód 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Ojciec Mateusz – serial 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22¹⁰ Halo Polonia 23⁰⁵ Dok. 0¹⁵ Rezydencja – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Baw się słowami(2) 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości**TRWAM PROGRAM***27 sierpnia – 2 września 2018***PONIEDZIAŁEK 27 SIERPNI**8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Dokument 9²⁵ Słowo Życia 9⁴⁰ Tydzień z Ziemi Św. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Dokument 11¹⁰ Reportaż 11⁴⁰ Dokument 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13¹⁰ Dokument 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Film 15³⁵ Dokument 15⁴⁵ Kartka z kalendarza 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Zew natury 16⁵⁵ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17²⁵ Kartka z kalendarza 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia9²⁵ Sanktuaria polskie 9⁴⁵ Św. na każdy dzień 9⁵⁰ Dokument 10⁰⁰ Audycja Generalna 11⁰⁰ Dokument 11²⁰ Dokument 11³⁰ Kartka z kalendarza 11³⁵ Dokument 11⁴⁰ Rozrywka 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 12⁴⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 15³⁰ Dokument 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Reportaż 16⁴⁵ Dokument 16⁵⁵ Kartka z kalendarza 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia**WTOREK 28 SIERPNI**8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Zew natury 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Dokument 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 12³⁵ Reportaż 13⁰⁰ Dokument 13⁵⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 14⁵⁰ Dokument 15⁴⁰ Dokument 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Express Studencki 17⁰⁰ Dokument 17¹⁰ Rozrywka 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia**CZWARTEK 30 SIERPNI**8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dokument 9⁵⁵ Kartka z kalendarza 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Dokument 11³⁵ Przyroda i ludzie 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 15³⁵ Dokument 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁵ Program medyczny 17⁰⁰ Przegląd Źródła 17⁰⁵ Głos świadków historii 17²⁵ Kartka z kalendarza 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia**ŚRODA 29 SIERPNI**8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9²⁰ Express Studencki**PIĄTEK 31 SIERPNI**8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka**SOBOTA 1 WRZEŚNIA**8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Reportaż 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Reportaż 10⁴⁰ Kartka z kalendarza 10⁴⁵ Dziękczynienie w Rodzinie 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Dziękczynienie w Rodzinie 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia**NIEDZIELA 2 WRZEŚNIA**8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Reportaż 8²⁵ Św. na każdy dzień 8³⁰ Dla dzieci 9⁰⁵ Dokument 9¹⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Katecheza 9³⁰ Msza Św. 10³⁵ Przegląd Niedzieli 10⁴⁰ Dokument 11⁴⁰ Procesja dziejów 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Dokument 13⁵⁰ Reportaż 14⁵⁰ Kartka z kalendarza 14⁵⁵ Św. na każdy dzień 15⁰⁰ Dokument 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

ŚRODA 29 SIERPNI

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Felieton 13¹⁰ Dom niespokojnej starości – serial 13⁴⁵ U Pana Boga w ogródku 14⁴⁰ Dok. 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Rezydencja – telenowela 16²⁵ Reportaż 16⁵⁵ W Krainie Baśni 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Studio Raban 18²⁵ Wschód 18⁴⁰ Festiwal 18⁵⁵ Dom niespokojnej starości – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Film 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22¹⁰ Halo Polonia 23⁰⁵ Wiedeń dla Kiepur 23⁵⁵ Festiwal 0¹⁵ Rezydencja – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ W Krainie Baśni 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 30 SIERPNI

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Felieton 13¹⁰ Dom niespokojnej starości – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14⁴⁰ Wiedeń dla Kiepur 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Rezydencja – telenowela 16²⁵ Jak to działa 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Publicystyka 18²⁵ Racja stanu 18⁵⁵ Dom niespokojnej starości – serial 19²⁵ Gen innowacyjności 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Komisarz Alex – serial 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22¹⁰ Halo Polonia 23⁰⁵ Wiedeń dla Kiepur 24⁰⁰ Felieton 0¹⁵ Rezydencja – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Dla dzieci 1³⁵ Podwodne ABC 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 31 SIERPNI

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁵⁰ Halo Polonia 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Felieton 13¹⁰ Film 13⁴⁵ Film 14⁴⁵ Komisarz Alex – serial 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Wilnoteka 16¹⁵ Wiedeń dla Kiepur 17¹⁰ Baw się słowami 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Magazyn 18²⁵ Rozrywka 18⁵⁵ Film 19²⁵ Wolny Ekran 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Czas honoru – serial 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Halo Polonia 22⁴⁵ Rodzina Potanieckich – serial 0²⁵ Gen innowacyjności 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Domisie 1⁵⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 1 WRZEŚNIA

8³⁰ W pustyni i w puszczy – serial 9³⁰ Teleranek 10⁰⁰ Baw się słowami 10²⁰ Studio Raban 10⁵⁰ Polonia 24 11⁰⁵ Halo Polonia 11⁴⁵ Dwie stolice 12¹⁵ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁰ Czas honoru – serial 14¹⁰ Rodzina Potanieckich – serial 15⁴⁰ Wolny Ekran 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Rozrywka 19⁴⁵ Dobranocka 19⁵⁵ Kalendarium 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Wojenne dziewczyny – serial 21⁴⁰ Artystyczna Niepodległa 23⁰⁵ Rozrywka 23⁵⁰ M jak miłość – serial 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Słownik polsko@polski 1⁴⁵ Dobranocka 1⁵⁵ Kalendarium 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 2 WRZEŚNIA

9⁴⁰ Supętkowe ABC 10⁰⁵ Baw się słowami(2)

10³⁰ Ziarno 11⁰⁰ Święto Dziękczynienia za Plony 13³⁰ Magazyn 14²⁵ Wyśpiewana historia 14⁴⁰ Czerdziestolatek – serial 15²⁵ Reportaż 15⁴⁰ Lajk 16⁰⁰ Zakochaj się w Polsce 16³⁰ Apetyt na życie(2) – serial 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Polacy zmieniający świat 19⁴⁵ Dobranocka 19⁵⁵ Kalendarium 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Chichot losu – serial 21⁴⁰ Teatr 23⁰⁰ Rozrywka 23⁵⁰ M jak miłość – serial 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 1⁵⁵ Kalendarium 2⁰⁰ Wiadomości

PONIEDZIAŁEK 3 WRZEŚNIA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Kulturalni PL 12⁰⁰ Racja stanu 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Gen innowacyjności 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ Chichot losu – serial 14⁴⁰ Oczy w oczy 15¹⁰ Teatr 16²⁵ Rezydencja – telenowela 16⁵⁵ Supętkowe ABC 17¹⁰ Magazyn 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Niedziela z 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ O mnie się nie martw – serial 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁰ Dok. 0¹⁵ Rezydencja – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Supętkowe ABC 1³⁵ Magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 4 WRZEŚNIA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Magazyn 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ Wojenne dziewczyny – serial 14⁴⁰ Dok. 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Rezydencja – telenowela 16²⁵ Sonda z 16⁵⁵ Dla dzieci 17¹⁰ Mój zwierzyniec 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Szlakiem Kolberga 18²⁵ Wojsko-polskie.pl 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn z Wysp 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Ojciec Mateusz – serial 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁰ Ocaleni 0¹⁵ Rezydencja – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Dla dzieci 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 5 WRZEŚNIA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Magazyn z Wysp 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ O mnie się nie martw – serial 14⁴⁰ Dok. 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Rezydencja – telenowela 16²⁵ Reportaż 16⁵⁵ Baw się słowami(2) 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Studio Raban 18²⁵ 100 lat Niepodległości 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Za marzenia – serial 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁰ Dok. 0¹⁵ Rezydencja – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Baw się słowami(2) 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 6 WRZEŚNIA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11²⁵

Rozmowa 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Wilnoteka 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ M jak miłość – serial 14⁴⁰ Za marzenia – serial 15³⁰ Pod Tatrami 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Rezydencja – telenowela 16²⁵ Jak to działa 16⁵⁵ Magazyn 17¹⁰ Podwodne ABC 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Podróże z historią 18²⁵ Racja stanu 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wschód 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Komisarz Alex – serial 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa 22²⁰ Halo Polonia 23¹⁰ Reportaż 23⁴⁰ Magazyn śledczy 0¹⁵ Rezydencja – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 7 WRZEŚNIA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Wschód 13¹⁰ Trzecia potowa – serial 13⁴⁵ M jak miłość – serial 14⁴⁰ Komisarz Alex – serial 15⁴⁵ Wiadomości 15⁵⁵ Korona Królów 16³⁰ Baw się słowami(2) 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Okrasa łamie przepisy 18²⁵ Magazyn 18⁵⁵ Trzecia potowa – serial 19²⁵ Magazyn z Ameryki 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Na dobre i na złe – serial 21³⁵ Kalendarium 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Halo Polonia 22⁴⁵ Rodzina Potanieckich – serial 0¹⁵ Polacy zmieniający świat 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Domisie 1⁵⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 8 WRZEŚNIA

8⁰⁵ Polacy zmieniający świat 8³⁰ W pustyni i w puszczy – serial 9³⁰ Teleranek 9⁵⁰ Baw się słowami(2) 10²⁰ Studio Raban 10⁵⁰ Polonia 24 11⁰⁵ Halo Polonia 11⁴⁵ Dwie stolice 12¹⁵ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁰ Na dobre i na złe – serial 14¹⁰ Rodzina Potanieckich – serial 15⁴⁰ Wolny Ekran 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Rozrywka 19⁴⁵ Dobranocka 19⁵⁵ Kalendarium 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Wojenne dziewczyny – serial 21⁴⁰ Festiwal Kielce(3) 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Słownik polsko@polski 1⁴⁵ Dobranocka 1⁵⁵ Kalendarium 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 9 WRZEŚNIA

8²⁵ Maszyna zmian(2) – serial 9⁴⁰ Supętkowe ABC 9⁵⁵ Baśnie i bajki polskie 10¹⁰ Baw się słowami(2) 10³⁵ Ziarno 11⁰⁵ Wolny Ekran 11²⁵ Moda na rodzinę 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza Św. 14²⁵ Wyśpiewana historia 14⁴⁰ Czerdziestolatek – serial 15³⁵ Lajk 16⁰⁰ Zakochaj się w Polsce 16³⁰ Apetyt na życie(2) – serial 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Polacy zmieniający świat 19⁴⁵ Dobranocka 19⁵⁵ Kalendarium 20⁰⁰ Wiadomości – Pogoda – Sport 20⁴⁵ Chichot losu – serial 21⁴⁰ Festiwal Kielce(3) 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Zakochaj się w Polsce 1⁴⁵ Dobranocka 1⁵⁵ Kalendarium 2⁰⁰ Wiadomości. □

Już po wakacjach - powracamy do szkoły

